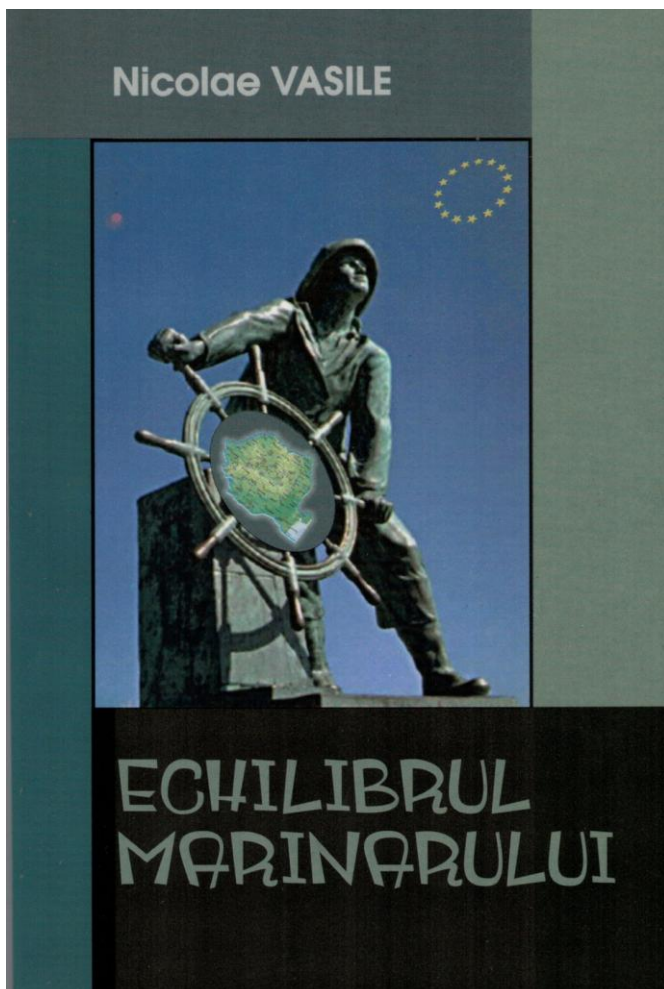

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Ediția a II-a, Bucuresti, 2016

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

NICOLAE VASILE

ECILIBRUL MARINARULUI

Editura AGIR
București, 2006

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Copyright © autorul, 2006

Redactor: ing. Adina Negoită
Coperta: ing. Ion Marin

ISBN 973-720-039-X

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Motto:

Băteți-vă fraților, până cădeți lați,
dar nu răsturnați vaporul!

Echilibrul marinarului

Nicolae VASILE

Ediția a III-a, electronică

2019

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Acțiunea din carte este imaginară.
Orice coincidență cu realitatea este
întâmplătoare.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

În loc de Prolog:

Unde suntem?...

Unde sunt oamenii?...
Nu mai sunt,
au devenit câini!
Unde sunt câinii?...
Nu mai sunt,
i-au omorât niște nebuni!
Unde sunt copiii?...
Nu mai sunt,
au devenit înșeri,
înainte de a se naște,
deși facem cozi
la sfintele moaște!
Unde sunt înșerii?...
Nu mai sunt,
au devenit draci,
ce sunt la tot pasul,
atenție pe unde calci!...

(Nicolae VASILE, Taxa lui Caron)

Ecilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

La muncă în socialism

Nimic nu pare a schimba evoluția programată a lucrurilor de către cineva de deasupra noastră, cineva numit diferit în timp și spațiu de la civilizație la civilizație.

Avem, uneori, senzația că pe anumite perioade de timp, ajungem la o predictibilitate a lucrurilor, că stăpânim evoluția faptelor, dar constatăm repede că a fost doar o iluzie. Este ca un râu pe care tocmai s-a construit un baraj. Apa nu mai curge în aval o perioadă de timp, până când se adună suficientă pentru a-l deversa sau a-l dărâma.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Cei născuți după războiul al doilea mondial, care nu au cunoscut vârtoarea economiei de piață din perioada interbelică, atâta cât a fost, altceva mai reprezentativ nu am avut, au avut la un moment dat siguranța, impusă de propaganda incisivă a regimului comunist, prin toate metodele, că trăiau o viață sigură, bine programată, predictibilă.

Se și vedeau aproape ajunși la comunismul îndestulător fără limite, dacă între timp nu deraiau spre raiul de pe lumea cealaltă, în care credeau totuși pe ascuns, biserica nefiind foarte iubită de regimul comunist.

Poate nici unul din zece români nu mai credeau că se va schimba ceva esențial în viața lor în afara dobândirii singurelor însemne ale bunăstării, un apartament la bloc și o mașină autohtonă luate în rate.

Și totuși, nu a fost așa. Viața a dat pe dinafară, a dăruit barajul conveniențelor, nu în 1984 cum prevăzuse un cunoscut scriitor, ci în 1989 cum a vrut Cel de sus. E mai bine, e mai rău?... Fiecare dintre noi avem cel puțin două păreri, că doar trăim în epoca digitală a

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

logicii bivalente și, în plus, mai suntem și latini. Toți ne comparăm doar cu americani, cu germani, cu japonezi, mai amintim și de modelul suedez, deși cei mai bine informați și mai imuni la naționalismul deșănțat promovat în timpul socialismului știau că o comparație cu Indonezia sau Malayezia ar fi fost mai potrivită.

Mitu, cum i se zicea între prieteni, tovarășul Dumitru Dumitrescu, cum i se zicea oficial, era un conducător înăscut, dinamic, cu putere de decizie și cu o dispoziție adaptabilă la situație, care îl făcea foarte eficient în activitatea de conducere. Sesizase o nișă de piață, cum îi spunem noi astăzi, în realitate un aranjament la nivelul CAER¹-ului care stabilea țări, întreprinderi specializate pentru fiecare tip de produs pentru a livra pe piața țărilor socialiste.

Meritul lui era ca avea flerul să se angajeze la sarcini suficient de îndrăznețe încât să fie remarcat de șefii politici și administrativi, că erau aceiași, dar și fezabile, pentru că

¹ Consiliul pentru Ajutor Economic Reciproc – Organizație economică a fostelor țări socialiste din estul Europei

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

nerealizarea unei sarcini de partid era cea mai ușoară metodă de a trece pe cineva pe linie moartă, inclusiv pe rudele acestuia.

Abordase o metodă, care, în limbajul pompos, americanizat, de astăzi, s-ar numi un proiect de top management profesionist.

Revoluția română nu știu cât a fost pe fond, dar s-a făcut pe deplin în limbaj.

-Lenuțo, cheamă la mine, pe la ora trei, după ce mă întorc de la centrală, pe Stoicescu, Trofin, Șteflea și Ghiță să discutăm despre motoarele pe care le-au cerut rușii săptămâna trecută și despre care ziceau că ne vor da de lucru cel puțin cincizeci de ani de acum înainte, dacă le nimerim. Se vede treaba, că nici măcar cei din URSS nu credeau că vremea lor se apropie de sfârșit.

Stoicescu era șeful proiectării de produse, Trofin era șeful proiectării de tehnologii, Șteflea era șeful secției de producție, iar Ghiță era maistrul de la motoare.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

La ora fixată toată lumea era acolo. Încă se mai păstra disciplina de pe vremea socialismului. Era și greu să nu fii disciplinat că tot sistemul era orientat în aceeași direcție, toți aveau un singur stăpân, statul. Am putea spune, mai repede, că era vorba de un dresaj la nivel național.

-Tovarăși..., încep tovarășul Dumitrescu, inginerul șef al întreprinderii.

Avea o ezitare. Nu știa cum să înceapă. Căuta un alt mod de exprimare, să nu semene prea mult cu ce-i învățase la învățământul politic, cel făcut de partidul communist.

-Tovarăși, a apărut o ocazie pentru întreprinderea noastră să prindă o comandă uriașă, să obțină specializarea pe CAER pentru niște acționări utilizate la mașini unelte. Am fost săptămâna trecută la o ședință la Moscova și s-a hotărât acolo că trebuie să-i ajungem din urmă pe nemți la aceste acționări, care ar trebui să fie mai performante, mai fiabile și chiar mai ieftine decât cele care se produc acum.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

N-am auzit până acum de ele, dar de când m-am întors am obținut câteva informații.

Este un profesor la Politehnică, fost ambasador în Japonia, care are ceva documentație, este un băiat la Institutul de Motoare care își dă doctoratul în aceste motoare și pe partea de electronică de putere cred că ne descurcăm singuri, ajutați eventual, de Institutul de Electronică, că doar suntem în aceeași Centrală. Întreprinderea, sub forma nouă, funcționa de circa douăzeci de ani, dar la originile sale era o fostă sucursală a unei firme germane în România, înainte de al doilea război mondial. Angajase o serie de tineri talentați, absolvenți de electrotehnică, electronică și automatică și era recunoscută ca una dintre cele mai performante din țară în domeniul acționărilor electrice și automatizărilor industriale.

-Tovarășe inginer șef, începui Stoicescu, putem noi începe o treabă industrială serioasă? pe baza unor informații vagi și a unor oameni cam cu capu'n nori, după câte îi știu eu pe cei la care vă referiți.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-Bă, vă ia mama dracu' dacă începeți iar cu filozofiile voastre, că voi le știți pe toate și în afara voastră nu mai există nimic și nimeni!...

Tocmai de asta v-am chemat pe toți ca să nu aveți niciun motiv să aruncați unul pe altul și să nu iasă nimic.

-Vă ascult pe toți pentru că apoi vreau să fac o ședință și cu cei de la Politehnică și cele două institute. Aș dori să-l sun pe Miclea, să-mi trimită pe cineva și de la Centrală.

-Tovarășe inginer șef, putem noi să riscăm banii poporului pe idei periculoase fără să avem certitudinea că putem face; se tânguia Trofin știind că de obicei multe nereușite se întorceau împotriva lui pe motiv de insuficientă dotare tehnologică.

-Bă Mitule băiete! Eu te cunosc de când ai venit în fabrică și pierdeai vremea prin secție ca inginer stagier, că noi oricum nu aveam nevoie de ajutorul tău, intră brusc și decis în discuție nea Ghiță, maistrul, care pe vremea aceea era șef de echipă. Avea siguranța omului vechi în fabrică, secretar de partid pe secție și suficiența dată de lipsa de educație.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Indiferent ce se întâmplă, o să aibă grijă partidul să ne dea ceva de lucru, d'aia cred că e bine să nu ne legăm la cap dacă nu ne doare.

-Măi nea Ghiță, zise Mitu, apreciez grija matală pentru durerea mea de cap, dar află că sarcina de partid de export eu o am nu dumneata. Dacă crezi că ajută, o să vin la ședința de partid pe secția voastră să discutăm această sarcină. Ia bag-o pe ordinea de zi!...

-De unde luăm bani pentru toate acestea, interveni din nou Stoicescu.

-După câte știu eu la Centrală banii de tehincă nouă rămân mereu necheltuiți, iar planul de produse noi și modernizare nu prea se face, continuă Mitu.

-Mitule, nu dezinforma oamenii. Eu am pus la gazeta de perete că s-au pus în fabricație cinci produse noi peste plan. Așa mi-a zis tovarășul secretar pe fabrică, zise vigilant din nou nea Ghiță.

-Măi tovarăși, continuă tovarășul Dumitrescu, ușor nervos. Vă e frică că nu putem face produsele? Că ne va critica

Nicolae VASILE

cineva?... Nu știu ce este cu voi!... Eu vă credeam mai curajoși și mai cu inițiativă. Partidul ne cere mereu să avem inițiativă. Sau doriți o acoperire, în caz că nu iese. Am înțeles!... O să vorbesc cu tovarășu prim, Radu, de la sector, că doar mi-a fost coleg de facultate. Nimic nu era întâmplător pe lume.

-De ce nu ați spus așa de la început, răsuflară ușurați toți și ședința s-a încheiat amical discutând despre fotbal. Acolo lucrurile mergeau bine, Steaua tocmai câștigase Cupa Campionilor Europeni, iar fabrica se afla chiar în cartierul steliștilor.

După o săptămână, convocă o ședință cu posibili colaboratori din afara fabricii. Inginerul șef avea în el ceva din omul de afaceri modern, născut prea devreme pentru situația din România de atunci. Punea accent pe relațiile personale. Pe profesorul Rămureanu de la Politehnică l-a contactat personal, iar cu directorii de la institute a vorbit la telefon solocitându-le să-i trimită oamenii despre care se informase el și nu niște guralivi prăfuiți care vorbeau tot timpul despre importanța

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

progresului tehnic, dar nu făceau nimic concret în acest sens.

Ședința a fost bine pregătită chiar și având în vedere standardul actual când am intrat totuși destul de mult în economia de piață.

La masa de discuții, s-a scris numele fiecărui participant în dreptul scaunului pe care urma să-l ocupe. Nu prea aveau oamenii normali cărți de vizită, se utilizau doar la nivelul șefilor mari și aceia le utilizau mai ales cu întâlnirile cu străinii.

Probabil utilizarea cărților de vizită ar fi fost interpretată ca un posibil cult al personalității și la așa ceva aveau drept în România doar Tovarășul și Tovarășa.

Veniseră toți din fabrică, profesorul Rămureanu, Alexandru Vodă de la Institutul de Motoare și Costin Badea de la Institutul de Electronică, iar de la Centrală venise un șef de serviciu. Venise chiar și cineva de la întreprinderea de comerț exterior care activa preponderent pe piața URSS.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Inginerul șef i-a întâmpinat pe fiecare foarte protocolar, i-a condus până la locul lor la masa de discuții, au schimbat câteva idei banale pentru introducerea într-o atmosferă amicală și apoi a intrat în subiect.

- Tovarăși, vă mulțumesc că ați venit! Ca reprezentant al țării noastre la Grupa de lucru numărul 19 la CAER am participat acum câteva săptămâni la o ședință la Moscova. Se pune problema asimilării unor acționări noi pentru mașini unelte sau chiar pentru roboți industriali, într-un viitor nu prea îndepărtat.

Este un principiu nou, o schimbare radicală față de ce s-a făcut până acum, cu rezultate tehnice și economice deosebite având în vedere un studiu care s-a prezentat acolo pe baza unor date obținute de niște firme din Germania, Japonia și SUA. Nu vă ascund că va fi o competiție în CAER pentru obținerea specializării. Din informațiile neoficiale s-ar părea că vor lucra în paralel rușii, cehii, bulgarii și noi, care vor urma să participe la experimentări conform unui program care urmează să se definitiveze la ședința următoare.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

A prezentat argumentația pe care o discutase anterior cu colaboratorii interni, evitând aspectele legate de grija partidului.

Era optimist după ședință, nu atât că s-ar fi așteptat la vreo opoziție de la cei dinafara fabricii, dar îi era teamă de contradicții inutile între „specialiștii” lui și cei din exterior.

Personal nu avusese astfel de experiențe, dar auzise de la alții că multe idei bune au murit datorită unei prost înțelese concurențe între inginerii din fabrică, de la atelierele de cercetare-proiectare și cercetătorii din diverse institute și universități cu care încercau să colaboreze. Își făcea și o serie de proiecte de viitor, legate de reușita acestei afaceri cu motoarele. Directorul fabricii era destul de vechi în această funcție și toată lumea se aștepta ca la o nouă „rotație a cadrelor”, pe care autoritățile comuniste o practicau curent, tovarășul director să fie promovat, situație în care Mitu era, cel mai probabil, următorul director.

De obicei, inginerul șef devenea ulterior director, dar se mai produceau și surprize din

când în când, motiv pentru care își propusese să aibă și rezultate importante pentru ca evoluția sa să nu mai sufere decât urcușuri nu și coborâșuri. Directorul tehnic al Centralei îl susținea și era optimist atât pentru finanțarea asimilării noilor tipuri de motoare, cât și în perspectiva evoluției sale viitoare.

Lucrurile fiind bine stabilite și conștientizate la toate nivelele de decizie, mai ales că veneau de la Moscova, birocrăția semnării contractelor a mers destul de repede astfel că echipa de asimilare s-a apucat repede de treabă. În aproape o lună de muncă intensă avea un prototip bun de testare.

Față de mersul normal al lucrurilor, această asimilare de produs nou mergea oricum mult mai dinamic, dar totuși conducerea fabricii manifesta o neliniște pe care echipa de lucru, nu o înțelegea, neavând toate informațiile.

Directorul fabricii dorea să împuște doi iepuri dintr-o dată cu aceste motoare, prezentarea la Expoziția Realizărilor Economiei Naționale, renumita EREN, practic singura expoziție internă de produse industriale și

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

prezentarea la următoarea ședință a Grupei de Lucru 19 care urma să aibă loc la Leningrad. Ședința de la Leningrad era destul de repede după EREN, ceea ce ridica o serie de probleme organizatorice.

Aceste evenimente încurcau foarte mult socotelile specialiștilor, care trebuiau să-și intensifice mult activitatea, pentru că într-un ritm normal de lucru, cu care se obișnuiseră deja, nu intrau în termenele noi, pe care abia le aflaseră.

Se cam îngroșa gluma. Au început să lucreze nonstop. Dormeau în fabrică, prin laboratoarele de încercări. Totul trebuia să fie gata, produsele să fie gata de livrat în URSS încă de la prezentarea de la EREN, pentru că după expoziție nu mai era practic timp de făcut nimic în afara pregătirii pentru transport.

Ei aveau un timp de odihnă în perioada expoziției, care urma să țină două săptămâni. Nu trebuiau să stea specialiștii în stand, eventual stăteau cu schimbul.

Nu se punea problema unui rezultat vizibil în perioada expoziției pentru un produs sau altul.

Nicolae VASILE

Economia, fiind total dirijată, marketingul intern nu prea își avea rostul. Era mai mult o acțiune politică menită să arate poporului stadiul economiei naționale. Era mult mai importantă prezentarea de la Leningrad, unde era totuși o concurență cu producătorii din alte țări socialiste. Toate bune și frumoase până în ultima zi a EREN, când prin toate pavilioanele se anunța la difuzoare decizia Comitetului Central al PCR² de prelungire a expoziției până la Congresul al-XII-lea, care era cam peste o lună. Nimeni nu avea voie să ia nici un produs din expoziție. Această decizie încurca mult socotelile fabricii, dar nivelul de la care venea i-a blocat pe toți. Nimeni nu știa ce să facă!

Oamenii fabricii erau deja în expoziție gata să-și ia produsele, să le ambaleze și să le trimită la Leningrad.

Reprezentantul Centralei în stand era unul foarte rigid. Nici nu se putea pune problema ridicării motoarelor din stand, mai ales că toate ieșirile din pavilioanele expoziției erau păzite de oameni de la partid cu sarcini clare. Mitu își

² Partidul Comunist Român

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

vedea ruinat tot planul său fără posibilități de ieșire în nici o direcție. Îl sună pe director, care îi promite că îl va suna pe ministru. Vor găsi ei o soluție, să stea liniștit, era sfătuit de acesta.

Până la urmă, la nivelele înalte, nu au găsit nici o soluție. Tuturor le era frică, știau că atunci când se spune că a decis Comitetul Central al PCR, în realitate, totdeauna, era de fapt decizia lui Ceaușescu. Cine îndrăznește să zică altceva?...

Alexandru, proiectantul motoarelor, era la fel de afectat și era indignat că nu s-a opus mai categoric la aducerea motoarelor în expoziție. În fond, ei mai aveau mult de lucru la ele și nu de expoziție le ardea. Văzuse el la o expoziție, în Anglia, că erau destule produse nefuncționale în standuri, însă frumos vopsite și cu cataloage bine făcute. Cu aceste gânduri mergea spre biroul Pavilionului Central al expoziției unde de obicei îi găsea pe nea Ilie și pe Victor, colegii lui de la institut, de la colectivul de târguri și expoziții. Mai bea câte o cafea sau chiar o vodcă cu ei, pe acolo. Acest colectiv se ocupa de astfel de activități în numele ministerului, iar Pavilionul Central era

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

mereu alocat Ministerului Industriei Electrotehnice și Electronice, domeniu considerat de vârf și sprijinit cu prioritate. Din vorbă în vorbă se iscă o discuție pe tema ce-l durea.

-Nea Ilie, am pățit beleaua dracu' cu motoarele astea!... Nu putem să le mai scoatem de aici și ele trebuiesc să plece săptămâna viitoare în URSS, la probe.

-Sunt ale noastre?

-Nu. Sunt ale fabricii, dar sunt proiectate de noi și trebuie să plece la încercări.

-Tovarășul director știe? era vorba de directorul institutului.

-Nu, dar ce ar putea face dânsul?

-Măi băiete!... Tovarășul director poate face multe. Nu știi că este membru al Comitetului Central?...

-Nu știam, până acum, dar acum știu.

-Și mai este și tovarășu' ministru. Noi, pe dânsul îl reprezentăm aici în expoziție.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-Tovarășu' ministru știe și nu poate face nimic. L-a sunat directoru' de la fabrică, continuă dezamăgit Alexandru.

Tocmai când se tot informau ei reciproc cine ce e și ce poate face întră în biroul respectiv directorul Pavilionului Central.

-Nea Ilie, plec până în oraș. Vezi mata ce e p'aici că mă întorc repede.

-Băiat bun directoru' ăsta, zise nea Ilie. Îl cunosc demult, de când lucram la fabrica de calculatoare. Mă respect, de câte ori poate, mă ajută.

Tovarașu' Ilie Popescu fusese primul inginer șef al fabricii de calculatoare.

-Mă băieți, zise la un moment dat nea Ilie, pe un ton de parcă a descoperit America.

-O rezolvăm noi, fără să-l mai deranjăm pe tovarășu' director. Am o idee!...

-Să facă fabrica frumos o hârtie către expoziție prin care cere motoarele pentru o scurtă revizie și revopsire că s-au cam zgâriat prin stand. Le luați și tot astăzi, în câteva ore,

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

aduceți altceva în schimb. Băieții ăștia de pe la porți mă cunosc, știu că eu îi țin locul directorului Pavilionului Central și vă vor lăsa să plecați cu ele.

Zis și făcut. Alexandru l-a sunat urgent pe Mitu care a trimis mașina fabricii, au luat motoarele. Totul a mers pe bandă exact așa cum a gândise nea Ilie. De un singur lucru nu au ținut cont, de omul Centralei din stand. Acesta a observat imediat și când ei au ajuns cu motoarele la fabrică zbârnâiau telefoanele în draci, între directoru' fabricii, directorul general al Centralei, ministrul și primul secretar al PCR al sectorului. Practic se știa că motoarele au fost sustrase ilegal din expoziție de către Alexandru cu un inginer din fabrică și cu șoferul mașinii directorului fabricii.

-Bă idioților ajungeți la pușcărie, a fost salutul cu care i-a întâmpinat directoru' fabricii când au ajuns acolo!... Nu sunteți sănătoși la cap!... Nu știți de la ce nivel e dată decizia să se prelungească EREN-ul până la Congres? continuă el morocănos.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-Imediat, să se întoarcă motoarele la expoziție. Dar, dacă tot le-ați adus mai lustruiți-le puțin.

Era un circ pe care directoru' îl făcea pentru microfoanele pe care le avea prin birou. El știa realitatea și fusese total de acord.

Băieții aveau deja unele lustruite gata, dar goale pe dinăuntru. Acelea au plecat la expoziție iar cele bune au plecat, după câteva zile, la Leningrad. Omul Centralei a răsuflat ușurat când a văzut motoarele din nou în stand. Le-a bătut în cuie, fixându-le de pardoseala de lemn a standului, să nu mai dispară cumva.

La târg în socialism

Cine spune că în perioada socialismului nu era în România economie de piață se înșală. În realitate, erau două economii de piață paralele, una pentru piața internă și alta pentru piața externă. Funcționalitatea lor era, însă, total diferită.

Piața internă funcționa greoi dar sigur. Existau mai mulți producători pentru aceleași produse, doar că distribuția de produse era pe bază de repartiții date de o structură de planificare la nivel național. Fără repartiție un

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

producător nu putea livra unui beneficiar intern, iar inițiativa beneficiarului de a schimba un producător presupunea o birocrație destul de descurajatoare. Circula o alternativă la celebrul dicton al economiei de piață liberă și anume „clientul nostru, sluga noastră” care nu era departe de realitate.

Producătorul respecta sau nu termenele, respecta sau nu calitatea, trebuia să te supui toanelor acestuia. Asta nu înseamnă că toți erau incorecți, existau și producători respectabili care se comportau cu mult respect față de clienți.

Nici nu era de mirare importanța mult mai mare dată producătorilor, în detrimentul comercianților, deoarece primii cuprindeau în mai mare măsură pe reprezentanții clasei muncitoare, clasă conducătoare în societatea socialist, declarată multilateral dezvoltată.

Nu se punea problema ca vreun producător să nu aibă „planul acoperit cu comenzi”, pentru că de aceasta avea grijă statul. Toate umflările de costuri datorate personalului neadecvat, materiilor prime de proastă calitate, regiilor

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

supradimensionate le suporta beneficiarul fără drept de replică. Disputele între producători și beneficiari se decideau la diferite nivele administrative și mai puțin în justiție, pentru că acolo drumul era mai lung iar hotărârea era tot a stăpânului tuturor, adică a statului.

Piața externă, sau mai bine zis producția internă pentru piața externă, era mult mai funcțională în latura sa exterioară și încurcată rău pe partea interioară. Pe partea exterioară întreprinderile de comerț exterior depuneau mari eforturi de a intra pe piețele internaționale, participau la târguri, expoziții și discuții bilaterale cu firme străine, în numele producătorilor români. Oricât de importantă era clasa muncitoare, totuși, în comerțul internațional autoritățile socialiste nu se bazau pe reprezentanții acesteia. Producătorii români nu semnau contracte cu beneficiari externi în nume propriu ci doar având ca intermediar o întreprindere de comerț exterior, foarte dependente și urmărite de conducerea superioară de partid și de stat, dar și de serviciile secrete.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Foarte importantă era politica de prețuri, care în esență consta în stabilirea raportului dintre prețul extern, în valută, și prețul intern, în lei, pe care îl primea producătorul. Acestea nu rezultau unul din altul pe baza unui curs valutar cunoscut și previzibil. Întreprinderea de comerț exterior negocia prețul extern cu beneficiarul străin, negocia prețul intern cu producătorul intern și dacă cursul valutar resultant, altul de la contract la contract, era aprobat pe linie de partid și de stat, asta era, se făcea afacerea.

Urmând această procedură, rezultau o serie de anomalii. Existau produse destinate pentru piața internă și produse pentru piața externă, mult mai bune și, uneori, chiar mai ieftine dar la care beneficiarii interni nu aveau acces.

Erau acoperite, astfel, o serie de pierderi de la comerțul exterior prin preluarea lor pe piața internă. Această metodă a condus la o serie de dezechilbre, care s-au acumulat și au dus la foametea din ultimii ani ai socialismului.

Nicolae VASILE

Odată depășit momentul EREN-livrare URSS, Mitu respira ușurat și aștepta cu mari emoții testele comparate de la Leningrad pentru a putea trece la valorificarea comercială a acestor eforturi. Nu îl interesau prea tare aspectele tehnice, științifice, noutățile dezvoltate cu ocazia asimilării acestor motoare. Auzise despre o serie de brevete, cărți, doctorate care începuseră să apară și care aveau la bază experiența acumulată din activitățile referitoare la motoarele lui, dar asta era partea specialiștilor, cercetătorilor, pe care o aprecia dar o dorea depășită cât mai repede și cât mai bine. Aceste rezultate, pe care el le considera colaterale, îi dădeau încrederea că este o treabă bine făcută și testele cu rușii vor ieși bine. El spera că se va trece curând la producție, care era o altă problemă, foarte dificilă, dar care se finaliza cu rezultate concrete pentru întreprindere, vânzarea de produse și încasarea de bani.

Așa s-a și întâmplat, rezultatele testelor au fost pozitive. Aceasta însemna un certificat „Bun pentru piața CAER”, ceva care nu se obținea chiar ușor.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Existau toate condițiile de a pune iar de o mare ședință, pentru a urgenta dezvoltarea tehnologică necesară introducerii în fabricație a noilor produse, în care toți își puneau mari speranțe.

Lecția se știa, participanții se cunoșteau, care, între timp, se mai și acomodaseră unii cu alții, doar că greu trecea acum de la Stoicescu și echipa sa, responsabili de conceperea produselor noi, la Trofin și echipa sa, responsabili cu producerea acestora. Întrau, de acum, în joc și alții, precum contabilul șef, economiști specializați în prețuri etc, pentru că într-un final trebuiau stabilite prețurile de producție ale motoarelor. La prima ședință satisfacția trecerii testelor a fost repede înlocuită de îngrijorarea legată de capacitatea de a produce la termenele, la calitate și la prețul pe care urma să le negocieze întreprinderea de comerț exterior cu similarul acesteia din URSS. Trebuiau luate o serie de măsuri organizatorice dintre care cea mai importantă a fost înființarea unui atelier care să se ocupe de fabricația acestor motoare, apăreau, astfel, noi funcții de conducere, mari lupte interne etc. Pe partea economică, de

prețuri se ocupa șeful serviciului financiar Gheață, care era exact invers decât îi spunea numele și decât s-ar fi așteptat de la un economist. Era cooperant, plin de inițiativă, eficient. Începuse să facă parte din echipă!

Între timp, în activitatea intensă, dar, aparent, fără un termen fix, a intervenit din nou ceva ce a pus gaz pe foc.

Mitu fusese chemat la directorul fabricii, care avea noutăți.

- Omule, tocmai am venit de la minister. Cei de la direcția de export pe URSS au introdus prezentarea motoarelor voastre pe lista produselor care vor fi prezentate în negocierile cu rușii la expoziția bilaterală care se va organiza la Sediul INTERELECTRO³ de la Moscova cu ocazia întâlnirii anuale dintre cei doi miniștri, al lor cu al nostru.

-De când cu scandalul de la EREN tot ministerul mă știe ca p'un cal breaz, continuă directorul. Urmează să am o discuție cu

³ Secțiunea CAER în domeniul electrotehnicii și electronicii

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

tovarășul ministru pentru detaliile organizatorice.

-Ce decideți să facem? până atunci.

Lucrați non-stop!... Oricum, noi ne stabiliserăm termenele noastre, destul de mobilizatoare, această grăbirea a lucrurilor, venită din spre minister, ne dă o siguranță, în plus, că nu vom munci degeaba.

De obicei, termenele erau stabilite fără nicio legătură cu cei care produceau, care în focul evenimentelor păreau că trec pe planul secund. În prim plan intra acum organizarea expoziției de la Moscova, doar că de data aceasta le era teamă că acolo nu vor mai putea prezenta carcase goale, de teama să nu le oprească, direct din expoziție, pentru teste. În final, au constatat că metoda mergea și acolo, că doar tot socialiști erau și rușii.

-Mitule, zise directorul fabricii, ia legătura și cu directoru' comercial și pregătiți deplasarea de la Moscova. Trebuie să iasă bine. Vor merge acolo ministru' și directoru' general al Centralei și se așteaptă mult de la noi. Ia legătura cu întreprinderea de comerț exterior și cu cele

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

două institute, să participe și ei la organizare că ne depășește, mai ales la treaba de protocol. Noi nu putem suporta, conform baremurilor aprobate, o întâlnire cu tratații în timpul prezentărilor și o masă cu multă băutură pentru câți ruși vor fi acolo. Aud că vor fi câteva zeci de participanți din partea lor.

De data aceasta Mitu organizează o ședință în care nu se mai discutau performanțe tehnice, termene, prețuri, ci cooptarea a cât mai mulți care să se deplaseze la Moscova din instituțiile partenere. Fiecare trebuia să-și facă formele de deplasare, separat acolo unde lucre, destul de repede, să obțină viza internă, și, ce era cel mai important, să aducă fiecare o cantitate de mâncare și băutură, pe care o putea deconta, pe care o putea transporta și care putea fi trecută la graniță. Rușii erau atenți la intrarea în țară, mai ales, la cantitățile de băutură pe care le aveau cei care treceau granița în URSS. Din acest motiv, băutura trebuia împărțită pe toți membri delegației, la limita la care, știau unii, că era permisă.

Înainte de plecare, tovarășu' Gogârlă, mai mult ca să se vadă că nimic nu-i scapă, decât

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

că ar fi avut vreo importanță, pentru binele acțiunii, a ținut să aibă o întâlnire cu membrii delegației:

- Tovași, a început el, plin de importanță, vă invidiez că veți merge în Marea Uniune Sovietică, mama noastră, a tuturor!... Eu, de când mă știu, îmi doresc să pot face acest pas important din viață, dar, până acum, țara și măreții săi conducători nu au considerat că sunt suficient de pregătit pentru aceasta. Dar, mai este timp!...

Un murmur confuz se auzi din jur, dar nimeni nu îndrăznea să spună ceva, cu subiect și predicat.

-Acolo, să fiți cuminți,... să nu-i supărați pe tovarășii sovietici,... să discutați serios!... Să nu cumva să vă apucați de spus bancuri necuviincioase, așa cum mai faceți p'aci, în loc să munciți!... Noi trebuie să fim bine apreciați după această deplasare!...

Tovatășu' șef de partid ar fi vorbit o zi întregă, bătând apa-n piuă în acest fel, dar cei care urmau să plece erau cu gândurile în altă parte, unii plecau pentru prima dată din țară, alții

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

aveau problem de familie etc. Discuția a fost curmată când unul din delegatie, cel mai tăcut dintre ei, până atunci, care, cu un gest cuminte, a cerut să spună ceva, ridicând mâna, ca la școală:

-Tovarășu',... n-am înțeles bine, noi acolo cu cine o să ținem?...

Atunci, cei din sală au început să râdă, chiar și Gogârlă înțelegând că era cazul să încheie acea discuție total inutilă.

Evident că se deplasau mult mai mulți decât cei care aveau legătură directă cu evenimentul, cu fel de fel de sarcini sarcini, pe care tehnicienii nu le înțelegeau, dar chiar și așa, unul ca marele șef politic al fabricii nu a mai încăput în delegație.

După ce au ajuns acolo, seara, la fiecare masă erau doi români și doi ruși, în sarcina românilor intrând inclusiv trimiterea acasă a rușilor cu taxi-ul, majoritatea lor fiind beți la finalul cinei prelungite.

Era periculos să mergi beat pe stradă în URSS, amenzile fiind foarte mari. Noroc că taxi-

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

urile erau foarte ieftine. Seara, după ce au încheiat toate sarcinile legate de ruși s-au adunat românii la hotel și au tras un chef între ei, dar mai reținuți pentru că întâlniri aveau și a doua zi. Chiar se întrebau, după halul în care s-au îmbătat unii ruși, dacă aceștia vor mai ține minte, a doua zi, ce au discutat. Au constatat că nu uitaseră nimic și discuțiile au continuat de unde rămăseseră. E, și asta, o capacitate!...

S-au întors acasă și, după multă altă muncă, au ajuns la un export masiv în URSS.

Politica în socialism

Dacă dorim să facem o apreciere a adâncimii fenomenului politic din timpul socialismului putem avea două răspunsuri, ambele destul de aproape de realitate, și anume, că a făcut politică toată lumea sau că a făcut politică doar un om, secretarul general al PCR, președintele Consiliului de Stat, președintele țării.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Din procesele diverselor persoane ce au deținut funcții mari de răspundere în timpul socialismului, care au avut loc după evenimentele din anul 1989, aceștia au susținut că nu au avut nici o contribuție, că doar au executat sarcini de partid, care erau pasate în sus, din nivel în nivel, până ajungeau la Nicolae Ceaușescu.

Chiar poate fi crezut un ministru, din timpul socialismului, că nu a făcut politică?... Este tot atât de adevărat că în probleme de mare importanță nu decidea nimeni, decât șeful statului. Greutatea cu care România se înscrie și astăzi pe drumul economiei de piață, rezistența mentală la răsturnările de toate felurile, excesele sindicale, sunt tot atâtea dovezi că politica comunistă a pătruns în România mult mai adânc decât în alte țări socialiste. Poate aceasta s-a întâmplat și datorită opresiunii politice mai accentuate și a cultului personalității deșănțat practicat de singurii doi șefi de stat comuniști pe care i-a avut țara pe parcursul a 50 de ani.

Tovarășu' Gogârlă era secretarul de partid pe fabrică. Om serios, cel puțin așa se credea el. Provenit din muncitor!... Participa la toate ședințele conducerii, la vârf, a fabricii, lua cuvântul mereu și își spunea părerea în toate problemel, fie că se refereau la aprovizionarea cu materiale de protecție a muncii, fie că se discuta relația fabricii cu universitățile și institutele de cercetări sau era vorba de export și relații internaționale. Nu o făcea din datoria sa, ca șef pe linie de partid, de a lua cuvântul, ci din convingerea că soluțiile lui erau totdeauna cele mai bune. Avea mereu o convingere că ceilalți nu reprezentau prea bine cauza întreprinderii, a poporului și era de datoria lui să vegheze la aceasta.

De fapt el dorea să fie și un exemplu pozitiv pentru cei care nu doreau să ia cuvântul la ședințele de partid. Acestea, atât cele din fabrică și, probabil, și din toate celelalte instituții, constau în prezentarea făcută de către secretarul organizației a „stării națiunii”, care de obicei era lungă și plicticoasă, după care urma o penibilă și insistentă rugămintă, amestecată cu amenințări, către ceilalți membri

să ia cuvântul. Nu se prea înghesuiau oamenii să ia cuvântul!...

Luările de cuvânt în ședințele de partid se numărau la fel cum se numără azi voturile în Parlamentul României și tot atât de apreciați erau cei care reușeau să nu doarmă. Nu prea conta ce se spunea, important era să ia cuvântul.

O altă asemănare era aceea că-n aceste ape tulburi unii își făceau mendrele și se chiverniseau foarte bine devenind în viața de toate zilele adevărați zei având de toate și făcând ce voiau. Totdeauna, cei cu funcții administrative mari erau și mici șefuleți pe linie de partid și căutau sa-i dea importanță și acestei activități, care le putea deveni de mare folos în promovarea lor. Mitu se încadra pe această linie și era foarte conștient de această necesitate, tocmai de aceea era și secretar cu probleme organizatorice la Secția Producție. Îl avea ca șef, pe linie de partid, pe tovarășu' Ghiță. Era ca dracu', să ai un șef care îți era subaltern!... Nu știu de ce, dar comuniștii își numeau șefii diferitelor structuri, chiar și pe cea

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

de la nivel național, secretari, nu președinți. Nu le plăcea cuvântul președinte!...

S-a nimerit odată ca, la o ședință de partid din secție, tovarășul Ghiță să fie plecat și așa s-a trezit Mitu că trebuia să conducă el ședința.

-Tovarăși, aș dori să vă transmit salutul tovarășului secretar Ghiță și totodată regretele sale că nu poate fi aici cu voi, cu colegii. Știți cât de mult ține dânsul la voi și la atmosfera de familie din secția noastră.

Un ăăă... prelung, de apreciere, se auzi din sală.

După o prezentare scurtă a situației organizației și problemelor de pe ordinea de zi, i-a invitat pe tovarăși să cuvântul.

Cum nu s-a găsit niciun amator, a închis scurt ședința. A durat, în total, vreo douăzeci de minute, cu salutul tovarășului Ghiță cu tot. De obicei, asemenea ședințe durau cel puțin două ore.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Mare greșeală din partea lui!... S-a bârfit în toată fabrica despre isprava tovarășului inginer șef.

Pe ascuns, unii chiar apreciau, era o dovadă de om serios, care nu avea timp de pierdut cu prostii.

Dar, pe linie de partid, problema a ajuns la tovarășul Gogârlă, care, fiind deosebit de indignat, a ținut să pună problema în ședința conducerii fabricii.

-Tovarășe director, nu e o situație onorabilă pentru tovarășul inginer șef. Este o dovadă de lipsă de apreciere a importantelor probleme pe care le avem noi le avem pe linie de partid. Cum să prezinți excepționalele învățăminte, pe care Tovarășul Secretar General ni le-a transmis nouă, membrilor obișnuiți, albinele partidului, prin „tezele din aprilie”, într-un sfert de oră? continuă Gogârlă din ce în ce mai furios. Și ceea ce este și mai grav tovarășe director, da, repet este foarte grav, că nimeni nu a luat cuvântul.

-Da, tovarășe Gogârlă, este regretabil!... O să țin cont.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-Dacă o să afle tovarășu' prim Radu, nu știu pe unde o să scoatem cămașa!... Știți cât este de exigent?...

- Ei,... hai s-o lăsăm așa, să rămână între noi și tovarașul Radu n-o să afle!...

-Știu că tov prim Radu și tov inginer șef sunt prietenii, dar totuși nimeni nu poate minimaliza problemele de partid.

-Bine, bine, tocmai d'aia nu trebuie să afle!... Dar, apropo, despre ce teze vorbeai? Când aud cuvântu' teză mi se face păru' măciucă, iar a luat fi'meu patru la toate tezele!

-Tovarășe director,... sunteți atent? Cum să nu știți despre „tezele din aprilie”. Există ceva mai important decât asta pentru cetățenii acestei țări?... Aoleu,... și d'asta dacă află tov prim Radu!...

- Ei, bine, bine,... să nu afle, nici d'asta!...

-Tovrășe Gogârlă!... Este, într-adevăr, foarte important ce discutăm, nimeni nu pune la îndoială importanța problemelor de partid, dar eu am să vă comunic ceva, poate mai puțin

Nicolae VASILE

important pentru țară, dar foarte important pentru fabrica noastră.

Se opri, trase aer în piept și continuă.

-Eu o să plec din fabrică. Am fost numit director general la Centrala de la Craiova. Îmi pare rău că plec din București, dar, vedeți că mă supun, sarcinile de partid nu se discută, trebuie să merg acolo, unde poporul are nevoie.

-Vai, ce rău ne pare!... Ce ne vom face noi fără dumneavoastră?... se auzi un murmur în sală.

-Veți fi pe mâini bune. Tovarășul ministru și tovarășul director general al Centralei noastre au decis să-l numească director al fabricii pe tovarășul inginer șef Dumitrescu. Om de nădejde pentru fabrică, a crescut aici printre noi și a pus în fabricație motoarele astea din care vă luați acum leafa jumătate din fabrică.

Tovarășului Gogârlă parcă i-ar fi dat cineva cu o cărămidă în cap. A avut, totuși, tăria de a-și reveni, să aibă ultimul cuvânt.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-Bravo mă pișicherule!... Dat dracu' mai ești!... O să-i spun eu tovarășului prim Radu, ce băiat bun ești. Om de nădejde!...

Tonul intenționat familiar voia să spună că și ca director al fabricii tot cu el va avea de lucru.

Tovarășul prim Radu știa de mult și chiar contribuise la această schimbare.

O temere tot avea Mitu din partea partidului. Se tot discuta că informatizarea, cibernetizarea, robotizarea etc, deveniseră noțiuni interzise la nivelul suprem al conducerii de partid și de stat. Mai ales „tovarășa” era pornită rău pe aceste idei. Îi băgase cineva în cap că acestea reprezintă metode ale capitalismului de a se amesteca în problemele țărilor socialiste. Ori, „motoarele lui Mitu” erau folosite în țările dezvoltate chiar în aceste domenii. Era suficient să se găsească un neisprăvit să lege, în mod răuvoitor, lucrurile între ele și se termina cu toate gândurile lui atât de creștere a afacerii, cu producția și exportul motoarelor, cât și cu noua lui poziție în fabric, de care era foarte încântat.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Toți știau, că atunci când venea ceva de la Cabinetele 1 și 2, de la „tovarășu” sau, mai ales, de la „tovarășa”, era ca trăsnetul, pe care-l lovea îl termina fără ca să-l mai poată apăra nimeni, nici ministrul, nici primul secretar, nici tovarășul Gogârlă. Mitu era conștient de acest pericol și se temea.

La muncă în capitalism

Este illogic și greu de înțeles, să-i ceri unei societăți traumatizate, la scurt timp după o revoluție, să fie ponderată, dar bine ar fi fost dacă efectele memoriei ar fi fost mai ponderate în perioada ce a urmat revoluției din 1989.

Ce logică ar putea avea ordinul primului ministru Petre Roman, prin care directorii de întreprinderi urmau să fie votați, inclusiv, de către femeile de serviciu? Care a fost rezultatul?... Toți directorii buni, dar exigenți,

Nicolae VASILE

au picat la vot și la scurt timp după aceea au murit și fabricile.

Ce logică ar putea avea declarația primului ministru Petre Roman în care spunea că toată industria României este o grămadă de fier vechi? Care a fost rezultatul?... Au urmat privatizări la prețuri de nimic, ceea ce a constituit startul unei avalanșe de acte de corupție ce nu au putut fi stăvilite nici până în prezent, când România a devenit stat membru în Uniunea Europeană. Ce folos național a adus recrudescența actelor de răzvrătire exagerate? Acestea au condus la ideile unor cercuri răuvoitoare că România este o țară neguvernabilă, cu efecte negative care puteau ajunge până la dezmembrarea țării și care au întârziat oricum destul de mult investițiile străine directe în economia românească.

Românii au intrat în noua eră, cea capitalistă, fără o evoluție logică și cu memoria prea încărcată.

Paradoxal, erau mai dezbinați decât înainte, dispăruse ceea ce îi legase o bună perioadă de timp, ura față de Ceaușescu.

Nicolae VASILE

Atmosfera, în toate instituțiile, era cam la fel, imediat după evenimentele din 1989. Salariații aveau memoria prea încărcată, plină de reproșuri la adresa conducerilor. Ei susțineau că toți conducătorii erau de vină, din principiu, doar pentru că existau, iar salariații erau curați, doar din motivul că nu au fost niciodată conducători.

Cei care au lucrat în relațiile cu străinii și cunoșteau câte o limbă străină erau huliți ca fiind securiști, cei din serviciile de control al calității erau huliți ca fiind opresorii celor care munciau. S-a ajuns la o situație stranie. După o revoluție împotriva unei societăți conduse prost de clasa muncitoare cei care aveau de revendicat erau chiar reprezentanții clasei muncitoare. Oare nu reprezentanții lor, după o falsă înboierire, a acestora au condus țara spre foametea în care trăiau?

Mitu, ca director, nu prea avea probleme cu salariații. Faptul că abia fusese numit director, ușoarele lui acte de dezidență față de Gogârlă și talentul managerial înnăscut i-au prins bine. Nu prea știau salariații despre relația sa bună cu fostul prim secretar al partidului pe sector,

care îi fusese coleg de facultate. Avea toate motivele să fie liniștit.

Trebuia însă să organizeze alegerile pentru conducerea fabricii, așa cum a decis primul ministru. Alegerile erau organizate, în fapt, de către forța politică majoră a României, imediat după revoluție, adică structura Frontului Salvării Naționale din fabrică. Încă nu se interzisese practicarea politicii în instituții.

Momentul desfășurării alegerii conducerii nu a fost o problemă pentru Mitu. El a fost votat de peste 80% din salariați, însă a constituit punctul de pornire pentru sindicatul liber cu care avea să aibă destul de lucru în continuare.

Colaboratorii la proiectul "motoare" au avansat și ei, Stoicescu ajunsese director tehnic, iar Gheață, fostul șef al serviciului financiar, a devenit noul director economic.

La colaboratorii externi, Alexandru ajunsese director științific la Institutul de Motoare, iar Costin lider de sindicat la Institutul de Electronică. Echipele de lucru se reorganizaseră destul de repede, în schimb au început să

Nicolae VASILE

apară mari probleme pe piețe, atât pe piața internă cât și pe cea externă.

Noul director avea o serie de probleme, curente, la serviciu, dar avea și una mare acasă. Toată familia era pe capul lui, după revoluție, să-și viziteze o rudă mai îndepărtată din SUA, pe care înainte n-o declarase nicăieri și nici nu dorea să se știe de existența ei. În noile condiții, însă, devenise interesantă, mai ales prin prisma faptului că se hotărâseră ca fiica lor cea mare, care urma să termine liceul, să-și continue studiile în străinătate. Poate reușeau să obțină un sprijin de la această rudă.

Așa că, Mitu, după ce s-a văzut votat și astfel reconfirmat ca director, a cumpărat bilete de avion pentru el și soție pe care le-a și arătat celor foarte apropiați. O astfel de idee înaintea votului nu ar fi fost deloc apreciată de salariați și s-ar fi putut crea în mod artificial probleme speculative, cu efecte negative de imagine.

După plecarea lui Mitu în SUA, au început să vină investitorii. A apărut în fabrică o delegație americană formată din reprezentanții unui producător american de motoare și ai unei

Nicolae VASILE

firme de comerț care dorea să-și extindă afacerile în noua zonă liberă din Europa de Est pe principiul că cine vine mai repede câștigă mai mult. Noul director tehnic, Stoicescu, conducea fabrica în lipsa directorului.

Era o șansă mare pentru ei să intre pe o altă piață pentru că piața internă era practic paralizată în noua conjunctură, iar exportul din URSS, chiar dacă era contractat, nu avea nicio perspectivă. Nimeni nu mai respecta contractele. Multe din firmele beneficiare erau ajunseseră să facă parte din diverse țări noi, apărute după dezmembrarea URSS-ului. Noile autorități naționale, din țările nou apărute, aveau cu totul alte priorități decât cele anterioare când funcționau ca regiuni în structura fostei Uniunii Sovietice.

În aceste condiții, intrarea pe piața SUA ar fi fost o mană cerească pentru acea perioadă. Stoicescu, după ce a discutat cu americanii în prima parte a zilei, a convocat o ședință cu toate părțile implicate interne și externe.

Au participat Gheață, noul director economic împreună cu noii șefi de servicii din subordine,

noul director economic, șefii de secții și ateliere din producție, șefii atelierelor de proiectare produse și tehnologii și proiectanții de la institutele de cercetări.

-Măi fraților, era să zic tovarăși, începu el vizibil emoționat. Era, poate, cea mai impotantă ședință condusă de el, în noua poziție de director tehnic și, în plus, mai era și locțiitorul directorului general. Au venit americanii ăștia cu o serie de probleme foarte interesante pentru noi. Am ținut să discutăm împreună cu toții pentru că problemele sunt foarte grele. Ei stau doar o săptămână și vor să se întoarcă cu contractul semnat. Așa o fi la ei!... Vor să cumpere de la noi motoare din familia celor ce exportăm la ruși, dar cu o serie de opțiuni pe care acum nu le avem în producție, să introducem în fabricație două motoare noi, pe care le fabrică ei acum. Vor să transfere producția la noi. Dacă lucrurile merg bine, au chiar de gând să cumpere fabrica. Au o strategie de a cumpăra o fabrică de motoare mari din Rusia, una de motoare medii din Ungaria, iar la noi le convine că producem nu doar motoarele astea mici ci și acționările în ansamblu. Pe moment vor comanda doar

motoarele, dar mai târziu vor să transfere la noi și producția de electronică de putere. Vor un contract pe douăzeci de ani, cu clauze clare.

După o scurtă pauză continuă.

-Este o treabă serioasă. Problemele noi sunt atât de natură tehnică, dar și cu fond economic sau, mai bine zis, un amestec al acestora, pentru că cea mai dificilă este problema prețurilor. Prețurile, propuse de ei, sunt mai mici decât cele pe care le avem la ceea ce vindeam acum la ruși. Au venit cu o serie de documente de piață și evident că vor să cumpere la prețul pieții minus 25%, că d'asta vin în România, altfel le-ar produce în continuare la ei. Apar în plus pentru ei costurile de transport, riscul de țară etc.

-Domnule director tehnic, interveni în discuție Gheață. Stați ușor să le luăm pe rând, nu treceți așa repede peste lucruri atât de importante. Eu nu am fost la discuția de dimineață, continuă puțin iritat, deranjat că nu a fost chemat la discuția cu americanii. Ce!... noi trebuie să fim de acord cu tot ce ne cer ei.

Nicolae VASILE

Dacă vor bine, dacă nu, nu!... Să le facă acolo la ei!...

-Bă, Gheață, bă!... Te credeam mai dezghețat, acum după evenimentele ce au avut loc în această țară, i-o reteză Stoicescu. Își permitea un limbaj lejer pentru că provenea în noua poziție dintr-o poziție superioară lui Gheață, în plus, ca oameni, erau într-o relație amicală. Eu nu am zis că trebuie să acceptăm tot ce vor ei, dar de la asta plecăm. Trebuie să analizăm dacă putem satisface cerințele tehnice și apoi să vedem dacă ne convin prețurile. Eu doar v-am informat care este poziția lor. Sunt de accord, să le luăm pe rând. Ne împărțim în trei părți, partea tehnică, partea economică și așa dori să analizăm un pic și partea comercială cu problemele de transport, depozitări etc., pentru că și astea costă și să ne întâlnim iar după trei ore, să vedem cum stăm.

Era deja seară, peste trei ore însemna că vor continua discuțiile și noaptea.

-Din punct de vedere tehnic nu este nici o problemă, începu Stoicescu, fiind și partea pe care o coordona direct.

Nicolae VASILE

-Din punct de vedere economic este groasă, continuă Gheață. Nu se pot accepta condițiile solicitate de ei. Păi materialele costă cât costă, manopera o să crească, pentru ca ne forțează sindicatul, regia de secție este 450%, regia de fabrică 18%, dacă le adun nu că nu mai rămâne deloc profit, dar chiar intrăm în pierdere.

-Stai un pic, că nu așa se discută, interveni Stoicescu. În afara prețurilor materialelor, restul, nimic nu e bătut în cuie. Că doar n'om rămâne așa de prost organizați pe veci. Eu fac o socoteală simplă. La ei salariul este 3000 dolari pe lună, la noi este 100 dolari pe lună, materialele le socotim după bursă, cred că Bursa din Londra este cea cu materialele, iar regiile astea trebuie să vedem ce e cu ele. Să mai îmbunătățim tehnologia și disciplina pentru a crește productivitatea muncii. Că doar, acum, nu ne mai critică partidu' la orice inițiativă. Apropo, unde ești măi Ghiță, zise el căutându-l din priviri pe maestrul Ghiță, fostul secretar de partid al secției unde urmau să fie produse motoarele. Acesta se făcuse mic într-un colț și nu-i mai lua pe toți de sus, cum o făcea înainte.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-Nu știu, continuă Gheață. Eu am aici niște formule de calcul aprobate de fosta centrală și nu pot să mă abat de la ele.

-Las-o dracu' de fostă centrală, domnule!... Nu înțelegi că este un nou început, care depinde de noi cum îl facem.

-Din punct de vedere comercial ce economii putem obține? îl întreabă Stoicescu pe șeful Biroului Export-Import.

- Păi, cel mai interesant este că va fi un contract pe termen lung. Se pot face înțelegeri cu transportatorii, care, într-o relație de mare volum și durată fac reduceri importante de preț. De asemenea contractul pe termen lung ne permite să luăm credit de la bancă să acoperim cheltuielile mai mari de la început, până se pornește afacerea, apoi rambursăm creditul când afacerea devine profitabilă. Este o problemă tipică de afacere pe termen lung care oferă stabilitate.

-S-o crezi tu că-i așa, interveni nervos Gheață. Să nu-mi dai tu mie sarcini, că de credite eu mă ocup. Crezi că acestea se găsesc așa pe toate drumurile?

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Trecuse de miezul nopții și era departe de a se fi rezolvat ceva.

A doua zi, la ora nouă dimineața, reveneau americanii.

-Măi oameni buni, interveni Alexandru, proiectantul motoarelor. Având în vedere că probleme tehnice nu sunt și că oricum am și eu o grămadă de belele la mine la institut, eu aș dori să plec, dar nu înainte să se lege ceva concret aici. Altfel, dovediți că în lipsa directorului general nu reușiți să fiți o echipă și dacă de lucru nu găsim până la urmă se închide fabrica. Eu cred că proiectul este fezabil. Suma costurilor materialelor și manoperei actuale este jumătate din cât oferă americanii. Trebuie ca să facem să intre în cealaltă jumătate regiile și profitul și eu cred că se poate prin organizarea secțiilor ca centre de profit, fiecare centru cu cheltuielile lui de regie, fără să mai intre totul la grămadă.

După cunoștințele mele, de la alte fabrici de motoare din țară, care export foarte mult, regiile sunt mult mai mici la acest gen de industrie. Eu cred că sunt alte secții

neorganizate care strică situația economică globală a fabricii.

-Gândiți-vă și la așa ceva. Dacă doriți, vă pot ajuta în această reorganizare, zise Alexandru și plecă conștient că a redeschis problema.

-Turnătoria domn'e, turnătoria, interveni un tehnolog. Acolo sunt pierderi mari și de materiale și de energie. La turnătorie regia de secție este 1100%. Asta ne trage în jos pe toți.

Asta a condus discuția pe altă direcție, spre acțiuni de eficientizare la nivel defabrică.

-Aveți de lucru la turnătorie? îl întreabă Stoicescu pe cel care reprezenta acolo secția.

-Da, domnule director, niște capace de canal din fontă, dar nu acoperă capacitatea.

-Sunt rebuturi multe la aceste capace?... Ce pierderi se acoperă prin regia asta uriașă de secție?

-Sunt și rebuturi multe, dar se și fură, iar cele furate sunt declarate tot rebuturi. Așa ne recomanda secretarul de partid, înainte.

Nicolae VASILE

Stoicescu, văzând pe de o parte încăpățânarea lui Gheață de a nu coopera precum și pericolul pierderii acestor clienți, care păreau a fi foarte importanți, a devenit mult mai oficial. Și-a intrat abia acum în pielea de locțiitor a directorului general. A părăsit, momentan, poziția de director ethnic, bucuros că pe partea sa nu sunt probleme.

-Domnilor, rencepu el mult mai serios și mai oficial. Nu vreau să tratăm superficial această treabă.

-Domnule director Gheață, până mâine dimineață la ora opt vreau să am calculate prețurile motorelor în ideea centrelor de profit propusă aici. Adică costurile de regie să fie doar cele făcute în secție, nu mediate pe toată fabrica. Le vreau scrise!... Vreau ca serviciile tehnice și de investiții, tot până la aceeași oră, să facă o estimare a unui program de investiții în direcția re tehnologizării secției, în vederea reducerii costurilor cu manopera. Poate luăm un credit. Aceste sarcini le veți primi în scris și cine nu respectă va răspunde.

Nicolae VASILE

Nimeni nu a dormit în acea noapte, iar, la ora opt dimineața, s-au reîntâlnit.

-Aștept materialele, zise Stoicescu, ferm, chiar la începutul ședinței.

-Gheață era plin de furie. El se aștepta, probabil, ca Mitu să-l lase pe el locțiitor și suporta greu sarcinile primite de la Stoicescu. Nu știa că asta nici nu se poate, din punct de vedere legal, el, ca director economic, fiind titularul semnăturii a doua pe documentele economice, care aveau o rigurozitate procedurală aparte. Le-am adus spuse el obosit dar și vizibil ostil. În situația actualelor costuri, recalculând regiile aferente secției, considerată centru de costuri, putem acoperi numai costurile, dar nu vom avea profit. Din dosarul tehnologiilor rezultă că este posibilă o reducere semnificativă a manoperei pe produs printr-o investiție de circa un milion de dolari, fără a reduce personalul.

-Vă mulțumesc pentru efort și vă invit, pe d-l director Gheață și șefii secțiilor și atelierelor, la discuția cu americanii, care tocmai urmează să sosească.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Americanii au ajuns exact la ora programată. S-au așezat pe scaune, fără prea mult protocol. Erau, vizibil, foarte obosiți și aveau ochii roșii.

-Ai dracu' imperialiști!... gândeau românii. Au stat toată noaptea la cârciumă, în timp ce noi am muncit pentru ei.

-Doamne ce balamuc, a deschis discuția unul dintre oaspeți!...

-La ce cârciumă or fi fost? continuă firul gândirii românilor.

-Sunt și-n SUA asemenea evenimente necivilizate, dar nu în centrul orașelor. Sunt cartiere rău famate, în orașul meu, unde n-am fost niciodată, dar nici nu-mi propun. Prima dată, am crezut că sunt niște delicvenți care au fost împrăștiați de poliție, cu gaze lacrimogene, dar am aflat, ulterior, că erau niște mineri.

-Doamne,... i-am judecat greșit!... Au dormit la Intercontinental și n-au putut dormi de balamucul din Piața Universității. Iartă-ne!...

Astfel, cele două părți erau egale înaintea disputei, niciuna nu se odihmise în acea noapte.

Stoicescu a deschis sec discuțiile, luându-si mai multe posibilități de acoperire în ceea ce privește răspunsul la solicitările americanilor, atât în ceea ce privește prețurile, cât și termenele. El era net dezavantajat, atât de lipsa directorului general din țară cât și de faptul că reducerea cotei de profit, investițiile trebuiau aprobate în Consiliul de Administrație, care urma să se întrunească la sfârșitul lunii. Așa că a gândit o serie de amendamente față de solicitările clienților care dacă se acceptau era excepțional, dacă nu mai câștiga timp. Oricum, contractul nu se putea semna fără aprobarea Consiliului de Administrație.

-Am analizat cu mare atenție propunerile dumneavoastră și avem următoarele răspunsuri, enumerând cerințele americanilor și răspunsurile părții române:

-putem produce variante conform opțiunilor dumneavoastră suplimentare pentru motoarele noastre;

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-putem prelua fabricația motoarelor duneavoastră;

-prețurile să fie indexate funcție de prețul cuprului și aluminiului la Bursa din Londra;

-față de prețurile propuse de dumneavoastră solicităm o creștere de 10% în condițiile în care pentru aceasta trebuie făcută o investiție de un milion de dolari pe care să o împărțim între cele două părți în mod egal;

-de acord, cu încheierea unui contract pe douăzeci de ani.

Sintetizarea foarte rapidă a ideilor dezbătute toată noaptea și „șopârlele” introduse în negociere i-au surprins și pe participanții români la discuție, Stoicescu crescuse brusc în ochii lor. Aceștia știau că, la limită, puteau accepta prețurile, așa cum erau, iar investiția și-o puteau permite și singuri.

Stoicescu muta, astfel, problema în tabăra opusă, câștiga timp și poate, în final, dacă se accepta măcar una dintre solicitările sale, și bani. Trebuia să se întoarcă Mitu și să vină ședința ordinară a Consiliului de Administrație.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Nu dorea să convoace o ședință extraordinară în lipsa directorului general.

Așa s-a și întâmplat. Nici americanii nu erau chiar atât de independenți, cum păreau la prima vedere. A trebuit să se întoarcă și ei acasă ca să poată răspunde.

S-a întors Mitu, a avut loc ședința Consiliului de Administrare, care a aprobat politica propusă de conducerea executivă dând acesteia o marjă de negociere.

Americanii s-au întors și contractul s-a semnat în bune condiții, ceea ce permiteau fabricii să intre în profit după șapte luni de livrări, într-un contract pe douăzeci de ani.

Aproape toată lumea era bucuroasă! Excepțiile erau directorul economic Gheață și liderul de sindicat, care abia fusese ales. Primul, pentru că s-a dovedit a fi un individ foarte orgolios, deși bun profesional. Nu depășea momentul că prima afacere majoră, de când era el director economic, a fost începută fără el. Nu fusese invitat la prima discuție cu americanii! Cel de-al doilea era deranjat de reorganizarea fabricii pe centre de profit. Se

stricau, astfel, niște cuibușoare de trântori ai fabricii, mulți dintre aceștia fiind prietenii săi.

Mitu era satisfăcut, câștigase o afacere, dar s-a ales și cu doi dușmani. Noroc de buna și eficienta colaborare cu Stoicescu, care-l ajuta realmente, fără să facă prea mult caz de asta, fără a solicita ceva în schimb.

Proiectul cu americanii se derula bine intrându-se pe profit chiar înainte de termenul preconizat.

Pe un fond de relativă liniște și satisfacție, față de evoluția fabricii, directorul fabricii se trezi într-o realitate pe care nu o cunoscuse până atunci. Găsi în mapă o convocare la Poliția Economică a Capitalei, în legătură cu o reclamație penală. În afara datei și locul convocării nu mai scria nimic altceva, ceea ce îl punea într-o situație foarte dificilă. Se consuma foarte tare, nu mai avusese nici un fel de contacte cu poliția înainte, cu niciun alt organ judiciar. Se autoanaliza și nu găsea nimic să-și reproșeze, nici în relațiile personale, nici în relațiile de serviciu. Din contră, considera că mulți ar avea toate motivele să-i mulțumească,

Nicolae VASILE

să se roage pentru sănătata sa, nicidecum să-l reclame. Nu putea face altceva, decât să aștepte data la care era convocat și să meargă acolo.

A aflat, de la ofițerul de poliție, că avea o reclamație penală referitoare la prejudicierea fabricii prin semnarea contractului de livrare de motoare în SUA.

Reprezentantul oficialității statului, cu care a discutat, i-a prezentat conținutul reclamației, fără a divulga pe semnarii acesteia. Conținutul acelui document era vizibil răuintenționat și plin de neadevăruri. Era acuzat că a fost în SUA pe banii firmei beneficiare de motoare, că a semnat contractul singur fără să se consulte cu nimeni din fabrică, că s-au adus pierderi fabricii în derularea contractului. Mitu era cuprins de sentimente contradictorii pe măsură ce ofițerul îi citea reclamația. Pe de o parte se liniștea pentru că realiza că acuzațiile sunt ușor de combătut, pe de altă parte se indigna, cum poate cineva să gândească atât de negativ o situație care mergea atât de bine.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

I s-a cerut să dea o declarație scrisă cu răspunsuri asupra celor cuprinse în reclamație.

Și mai indignat a fost când a aflat, de la alții, care au fost chemați ca martori, cine erau semnatarii plângerii, Gheață și liderul de sindicat.

A cerut consilierului juridic să facă o anchetă internă asupra modului cum au decurs negocierile cu firma americană având în vedere că acestea s-au desfășurat în lipsa sa.

Prima acuzație, că ar fi plecat pe banii firmei americane, a fost simplu de combătut, confirmându-se cu documentele de la TAROM și din corespondența cu Ambasada SUA, pentru obținerea vizei, care erau toate derulate cu mult înaintea primului contact cu firma americană.

A doua, că ar fi negociat și semnat singur contractual, era și mai vizibil rău intenționată. La reclamație era anexat contractul extern, în limba engleză, care totdeauna se semnează doar de șefii firmelor, dar în fabrică exista însă și contractul intern, în limba română, semnat de aproape douăzeci de persoane, cei care au

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

muncit nopțile respective la fundamentarea unui punct de vedere înainte de prima ședință de negociere cu americanii.

Printre semnături, se afla și cea a lui Gheață, care semnase și contractul și reclamația. Referitor la pierderile aduse de contract acestea fuseseră previzionate pentru primele luni după începerea asimilării, ele urmând a se recupera ulterior așa cum s-a și întâmplat.

La finalizarea anchetei interne, în fabrică și externe, la poliție, ofițerul a promovat fără dubii neînceperea urmăririi penale. L-a întrebat pe Mitu dacă nu deschide o acțiune juridică împotriva celor doi semnatori mincinoși. Acesta a refuzat, nu era feul lui. Când ai de a face cu astfel de oameni mai bine să nu-i mai vezi, să nu-i mai auzi, decât să-i provoci la alte întâlniri ulterioare. Însă nu mai era același om!... Asemene întâmplări te marchează, mai ales când ți se întâmplă prima dată. Se schimbase ceva în interiorul său. Cu toate că cei apropiați îl sfătuiau să dea uitării cele întâmplate, simțea că nu poate. Lucra în fabrică de aproape douăzeci de ani și niciodată nu s-a gândit că o

va părăsi cândva. Era prima dată când în cap i se înfiripase ideea plecării din fabrică, fără însă să se destăinuie cuiva despre acest lucru, nici măcar soției.

Se crease, în toată țara, nu doar în fabrica lor, o clasă de revendicatori de meserie, frustrați de tot felul, care prin modul de acțiune își făceau rău singuri sabotând propriul mijloc de existență, instituția care le oferea un loc de muncă, țara în care trăiau. Se zice că toți doresc afaceri „ortodoxe”, era un termen la modă. Probabil, utilizarea unui termen legat de religie fusese ales pentru a se împrumuta ceva din credibilitatea bisericii, din acea vreme. Totdeauna, în vremurile tulburi, biserica devine un refugiu și crește în încredere. Da, este un deziderat justificat, doar că în economie contează foarte mult clienții, iar aceștia sunt, de o bună perioadă de timp, preponderent catolici sau musulmani. Ca manager, trebuie să poți lucra cu oricine și să fii mai calm decât ceilalți, mai rezistent la atacuri, mai stăpân pe tine, inclusiv la bautură, decât interlocutorii tăi.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Într-o seară, la un cocktail organizat în scopul dinamizării cooperării economice româno-americane, Mitu s-a întâlnit cu fostul prim secretar de partid Radu, fostul tov prim Radu, de care se temea atât Gogârlă. Nu prea mai ținuse legătura cu el și nici cu alții cu care colaborase bine înainte de revoluție. Era un fapt general, fiecare căuta să-și gândească noua poziție pentru vremurile noi, relativ independent față de ce făcuse înainte.

-Ce fac oamenii de afaceri?... întrebă foarte bine dispus fostul „tovarăș”, ca și cum nimic nu se întâmplase, cu toate că nu se mai văzuseră de mult,... de o epocă.

Mitu, surprins de tonul vesel al interlocutorului său, în contradicție cu gândirea lui despre ce s-ar fi putut întâmpla cu foștii înalți demnitari comuniști, se adaptă repede la situație:

-Bine, mulțumesc!... După ce am cucerit, până nu de mult, piața URSS, acum, cucerim piața americană.

-Oh, încântat!... Totdeauna mi-au plăcut oamenii deștepți, cei care se adaptează la

Nicolae VASILE

situație și nu rămân încremențiți în trecut!... Și merge treaba, merge treaba?... Aveți succes?...

-Da,... deja livrăm de ceva vreme și avem perspective pe douăzeci de ani înainte. Avem deja contractele semnate.

Radu zâmbi cu subînțeles.

-Știu, știu, de fapt, d'asta ai fost invitat aici. Eu te-am recomandat. Sunt reprezentantul în România al unei mari firme americane și am fost surprins plăcut când am aflat de afacerea voastră, de la partenerii americani. Bravo, așa vă vreau, dați-vă drumul, nu fiți inhibați de false prejudecăți!...

Mitu era din ce în ce mai surprins, fără însă a lăsa să se vadă acest lucru. După ce ani de zile a fost protejat politic de către fostul său coleg de facultate, fostul prim secretar, acum, când s-a întors lumea pe dos, tot el a nimerit deasupra. Sunt unii făcuți să fie șefi mari, indiferent ce se întâmplă, gândea el.

-Mitule dragă, ia și mănâncă ceva, apoi hai să stăm un pic serios de vorbă într-un colț, că d'asta am venit aici. Sindrofii d'astea sunt și

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

vor mai fi multe. Bețiile crunte, româno-ruse, de dinainte, vor fi înlocuite, la scară mult mai mare, de cocktail-urile americane cu bufet suedez. Aici totul se face pe fugă, se mănâncă, se bea, se discută, fără măcar să te așezi. Cine se așează, pierde!...

Mitu se conforma, fără să comenteze, și se retrăseseră să discute serios.

-Bă băiete, vremurile s-au schimbat și se vor schimba în continuare. Înainte, v-am protejat eu pe voi, din punct de vedere politic. Să nu crezi că nu am fost mereu la curent cu ce se întâmpla în fabrica voastră și în altele, că nu știam ce tâmpenii facea Gogârlă cu voi inginerii. Apropo de Gogârlă, știi unde l-am văzut ultima dată?

-Nu, nu mai știu nimic de el, dar nici nu-i duc dorul!...

-Era unul dintre cei mai înverșunați manifestanți țărăniști la Piața Universității. Să mori nu alta!... Dar să revenim la oile noastre. Am auzit numai lucruri bune despre tine! Contractul pe care îl aveți cu americanii, cel cu motoarele alea, se cunoaște în lumea bună. Ai

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

o imagine bună și dinainte și în prezent. M-am gândit să te împing înainte, în politică. Să mă mai protejezi și tu pe mine că și eu am făcut-o destul, înainte. Ești dator să-mi întorci serviciile anterioare! Am vorbit cu mai mulți politicieni, de la mai multe partide. Indiferent cum se cheamă ei, oficial, eu îi am categorisiți foarte clar. Noi, adică eu și ai mei, când vorbim codificat, le spunem muncitorii, vânzători, profitorii, pierzători, naționaliști, schimbști, limbiști etc.

Mitu devenea tot mai perplex. Radu tot alterna în discuție, ba cu „eu”, ba cu „noi” dând de înțeles că de fapt erau un grup mai mare în numele căruia vorbea, lucru ce avea să se confirme ulterior.

-Avem posibilitatea, continuă Radu, să te plasăm ca secretar de stat într-unul dintre ministerele importante. Noi am dori la industrie sau privatizare. Gândește-te repede, nu prea e timp!

Mă' drăcia dracului! gândea Mitu. Oricum se răstoarnă lumea, ăsta tot în picioare pică, tot de sus mă tratează. Nu prea avea ce să-i

Nicolae VASILE

reproșeze, dar de când se cunoșteau, din primul an de facultate, totdeauna a avut un ascendent asupra sa, deși profesional era mereu sub el. Ierarhiile din școală nu se prea păstrează ulterior, în viață.

Pe de o parte nu ar fi vrut să plece din fabric, de care era legat prin multe fire, dar situația creată prin comportamentul sub orice critică a lui Gheață îl împingea tot mai mult spre acceptarea propunerii lui Radu. Mai era și problema unei discuții cu soția, care nu știa nimic din toate acestea. Soția sa era mai tradiționistă, nu prea agreea schimbările, mai ales că poziția de soție de director general îi oferea un statut social de care era mândră. Pe de altă parte, pe Radu nu prea îl avea la suflet. Nu îi plăcea modul cum acesta îl trata pe Mitu și datorită acestei poziții orice propunere venită dinspre fostul „tovarăș prim secretar” nu era, în final, acceptată în familie.

Într-un final, după multe frământări, o serie de gândiri și răzgândiri, Mitu concluzionează că cea mai bună soluție ar fi să pedaleze pe dorința soției de a mai câștiga mai mult, dacă tot

Nicolae VASILE

muncește atât de mult. Așa că, într-o seară, abia ajuns acasă, a deschis discuția.

-Auzi, eu cred că nu e mare brânză de capitalismul ăsta, în care am intrat cu atâta entuziasm. Azi mi s-a comunicat că directorul general are un salariu fix, calculat funcție de niște indicatori care nu prea pot fi îndepliniți. Pe de altă parte, există o interdicție totală de a lucra în paralel la altceva și a mai obține ceva bani din altă parte. Nu văd prin ce diferă această situație de cea de dinainte de revoluție.

Urmărea atent reacția soției! De obicei se exterioriza destul de repede și puteai afla de la început ce părere are. Nu a trebuit să aștepte prea mult.

-Ia, mai dă-i dracului de nenorociți!... E țara plină de străini, care caută oameni deștepți. De ce să stai tu la mâna unor comuniști, să fii în continuare sluga lor. Am auzit despre colegu' ăla al tău, comunistu', că s-a pricopsit, e mare șef la o firmă americană. Poate-ți găsește și ție ceva! Nu-l prea am eu la inimă, dar măcar acum să facă ceva pentru tine, după ce a copiat după tine toată facultatea.

Nici nu se aștepta că va ajunge așa de repede la țintă! Tebuia să temporizeze el.

-Nu, nu vreau să fiu iar la mână lui Radu, zise Mitu, facând tot posibilul să nu pară prefăcut.

Soția lucra la o altă firmă care se confrunta cu probleme mari de existență și era realmente preocupată de situația familiei. Îi era teamă că va ajunge șomeră.

-Nu cred că este momentul pentru orgolii. Știu tot ce se întâmplă la fabrică, mi-a spus secretara ta. Cu cât te orientezi mai repede cu atât va fi mai bine. Cum dracu' nimerim noi numai acolo unde se muncește mult și se câștigă puțin!...

Mitu voia să lase impresia că cedează greu și nici într-un caz nu dorea să rămână în memoria familiei că schimbarea radicală pe care o va face a fost sugerată de el. Într-un târziu a lăsat să se înțeleagă că va face demersul corespunzător către fostul său coleg de facultate.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-Da domnule, pune-mi ce trebuie să fac!...
intră direct în subiect, la întâlnirea cu Radu, pe
care el o provocase.

-Deocamdată nimic. Așteaptă să vedem
unde te putem băga. Oricum, primul pas a fost
făcut, mă bucur că ai acceptat. Am încredere în
tine și sper să o inspire și asociaților mei. În
foarte scurt timp o să discutăm mai în
amănunt. Depinde și de ministerul unde
urmează să intri.

După câteva zile, Mitu primește un telefon,
foarte protocolar, de la Radu:

-Să trăiți domnule ministru!... Când sunteți
disponibil pentru o întâlnire?...

Era clar!... Se rezolvase, dar unde?... Cu un
ușor tremur în voce îi răspunse.

-Unde vrei. Fac eu cinste!...

-Unde mergeam noi odată, când eram
studenți. La „Caru’ cu bere”. Simt cum o luăm
iar de la început. Este un nou start.

Zis și făcut, după o oră erau față în față.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-Mitule, te-am făcut om!... Ești secretar de stat. Cred că ești de acord cu mine că industria românească este o grămadă de fier vechi. A spus-o chiar primul ministru!... Sunt însă o serie de foști comuniști care o țin una și bună cu sublima noastră industrie. Din păcate mulți dintre ei sunt încă în funcții de conducere prin diverse firme cu capital de stat. Din păcate tocmai prin aceste firme trec marea majoritate a banilor de investiții ai statului. Multe dintre ele, în curând, vor fi în subordinea ta! Va trebui să-i înveți, să-i obligi, cum să-i obligi să se modernizeze și de unde să cumpere echipamente.

Radu schimbă brusc tonul, deveni dur, autoritar!

-Există metode, standardizate pe plan internațional, care te învață cum să procedezi când intri într-o astfel de junglă, cum este acum România. Se aplică gradual.

Prima metodă, pui în caietul de sarcini la licitații condiție obligatorie să aibă catalog color cu produsele oferite. Pentru că, majoritatea „mortăciunilor” ăstea din industria românească

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

nu au așa ceva, îi elimini din licitație, fără probleme.

A doua metodă, plătim noi un studiu de modernizare, de reabilitare, etc., poți să-i zici oricum. Nu poate costa mai mult de câteva sute de mii de dolari, însă în studiu vor propune investiții de zeci de milioane de dolari cu nominalizarea firmelor furnizoare unice, din motive tehnice. Plătim un dolar și câștigăm o sută.

A treia metodă, scoateți acte normative, ordine, hotărâri de guvern, ordonanțe, valabile câteva zile prin care introduceți scutiri vamale, când aducem noi în țară produsele noastre.

A patra metodă, în documentele care se referă la organizarea licitațiilor nu puneți pedepse pentru nerespectarea lor, iar omul ministerului din comisiile de licitație să știe ce are de făcut.

Ajung patru metode! Sunt suficiente pentru momentul ăsta, mai încolo o să-ți spunem și altele, mai sofisticate. Succes!... O să câștigi și tu destul dacă iese treaba bine.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Mitu a primit toate instrucțiunile trecând prin toate culorile curcubeului! Interlocutorul său era prea uns cu toate alifiile ca să nu observe frământările partenerului de discuție, dar miza pe șocul primului moment, ca să aibă de unde scădea ulterior. Continuă pe un ton mult mai prietenos.

-Nu trebuie să te sperie!... Sunt lucruri curente pentru un demnitar de nivelul tău. O să te obișnuiești cu ele mai ales că o să ți le ceară și alții de la nivele superioare. Subalternii de prin ministere, toți foști comuniști, sunt atât de speriați că abia așteaptă să le ceri ceva ca să se facă utili. Succes în noua poziție!... Vei fi eroul familiei!... Nu cred că familia ta a mai avut vreun ministru în istorie! Trebuie să faci față, să fie mândră familia de tine!

La târg în capitalism

În primii ani după revoluție, când toată lumea nu vorbea decât despre libertate, economie de piață etc., unele efecte așteptate au avut rezultate perverse, adică tocmai inverse unor deziderate, din cauza unor false prejudecăți. Chiar dacă activitatea de participare la târguri și expoziții, din perioada socialismului, includea și o mare doză de propagandă, nu se poate spune că era numai așa ceva. Ar fi o mare greșală să credem că s-ar fi putut menține un export la nivelul celui dinainte de 1989, fără o activitate intensă de

Nicolae VASILE

prospectare a pieții externe, fără o prezență la târgurile și expozițiile internaționale. Aceasta era adiministrată de către întreprinderile de comerț exterior, singurele care aveau dreptul să opereze cu valută. Aceste instituții reprezentau, atunci, întreaga economie națională în străinătate. După revoluție, acestea s-au privatizat repede, au utilizat în interes propriu relațiile de piață făcute anterior, decapitând, practic, prezența statului român pe piețele internaționale. Firmele producătoare, care au continuat o bună perioadă de timp să aibă capital majoritar de stat, nu aveau abilitatea de a lucra pe piața externă și astfel a urmat o perioadă de beznă pentru exportul românesc. Firmele de comerț exterior, privatizate foarte rapid, au simțit repede gustul bun al importurilor, care creștea exploziv datorită deficitului de produse străine pe piața internă, cauzat de interdicțiile introduse de către autoritățile autarhice comuniste. Astfel, s-a ajuns ca mai toți să facă import și aproape nimeni nu mai era preocupat de export.

La târgurile externe, România, practic, nu mai exista. Nici la manifestările comerciale din țară, producătorii români nu erau prezenți, situația

Nicolae VASILE

lor precară nepermițându-le aceasta, în schimb, standurile străine erau înfloritoare, piața importurilor românești revigorând situația economică a multor firme internaționale. Românii au cumpărat, într-o veselie, zeci de ani, fără să se preocupe să mai și producă ceva, că o țară nu poate trăi doar din importuri. Noile autorități și noii conducători ai unităților economice nu catadicseau să participe la târgurile interne considerându-le niște reminiscențe comuniste. Se ajunsese, astfel, ca în primii ani după 1989, la ROMEXPO, cel mai important organizator de târguri și expoziții din țară, o mare parte din spații să fie închiriate de firmele care vindeau bomboane și sucuri.

A trebuit să treacă mult timp până când firmele românești s-au organizat în asociații profesionale, patronate și s-au implicat în organizarea activităților de promovare.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Într-un vagon de tren, care avea ca destinație Germania, era mare forfotă, multă veselie amestecată cu emoție! Era o delegație română, care decisese să ia taurul de coarne. Își propusese organizarea unui stand propriu la cel mai important târg tehnic din lume, Târgul de la Hanovra, fără participarea statului, fără întreprinderi de comerț exterior specializate, doar cu forțe proprii!

Alexandru se afla acolo în numele institutului, organizatorul grupului, care umpluse vagonul cu oameni și produsele care urmau să fie expuse. Erau emoționați pentru că se apropiau de vamă! Erau obișnuiți, de dinainte de '89, că principiul vameșilor era că orice făceai nu era bine! Totdeauna mai aveau ei ceva de zis, indiferent dacă documentele respective erau elaborate chiar colegii lor de la București! Chiar erau curioși să vadă cum s-a adaptat vama la economia de piață, dar era o curiozitate amestecată cu teamă. Dacă le oprea produsele în vamă toată acțiunea lor era moartă!

De regulă, cineva din delegație era desemnat să se ocupe de documentele de

Nicolae VASILE

vamă. Cel desemnat, om de nădejde, foarte riguros și atent la lucru cu documente.

Ajunge vameșul la el și începe o lungă discuție, din care cei din jur rețineau responsabilitățile uriașe ale vameșilor, cum toată țara ar da pe dinafară și ar pleca "afară" dacă nu ar fi ei,... vameșii. Cel cu documentele îl asculta calm, căuta să-l convingă că nu există absolut niciun pericol din moment ce produsele erau catalogate, numărate, înregistrate etc. Nu trebuia, decât, să le verifice la ieșirea din țară și apoi la întoarcere. Nu vedea care era marea filozofie în această treabă. Văzând ca nu-l poate convinge, îl pasează:

-Domnule, știi ceva, în fond eu sunt doar purtătorul hârtiilor. Câteva compartimente mai încolo se află directorul general al institutului, dânsul poate să te lămureasca mai bine.

Vameșul plecă decis spre compartimentul indicat, iar directorul general despre care era vorba era chiar Alexandru, proiectantul motoarelor, care evoluase mult pe scara erarhică a institutului, după evenimentele din 1989.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

-Să trăiți!... Dumneavoastră, am înțeles, sunteți directoru' acestei instituții, care scoate din țară aceste produse, zise vameșul încruntat, încovoiat de atâta responsabilitate.

-Da, răspunse sec și decis Alexandru.

-Domnule director, de ce vă complicați atât cu produsele astea?...

-Cum adică ne complicăm? răspunse acesta, contrariat

-Păi,... nu puteți să mergeți la târg și fără produse?

-Cum adică, să mergem fără produse!... Atunci, de ce mai mergem? Așa, să ne aflăm în treabă!... Noi mergem acolo să vindem!... Dumneata ai cumpăra ceva fără să vezi ce cumperi?...

-Da,... înțeleg, dar dacă fiecare se gândește să iasă cu câteva din țară, ce mai rămâne în țara asta? Nu înțelegeți ce responsabilitate am eu față de țară?...

-Domnule, zise ușor nervos Alexandru, a zis cineva că aceste produse nu se mai întorc? De

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

fapt, aveți în mână, documentele care reprezintă angajamentul scris, pe propria răspundere, că produsele se vor înapoia în țară, după închiderea târgului.

-Da domnule, continuă vameșul plin de griji inventate față de țară, evident, dar câtă responsabilitatea am eu, nu pot fi liniștit până nu le văd întoarse.

Alexandru făcu o mișcare bruscă, probabil, mult așteptată de vameș, se întinse spre cuierul din compartiment, unde era atârnată haina sa și căută ceva în buzunar. Fața vameșului s-a luminat brusc, ca prin farmec, îi trecuseră toate grijile și responsabilitățile! Scosese ceva din portofel și întinsese mâna către vameș:

-Ia domnule, uite, aici, ai toate adresele și telefoanele mele, era o carte de vizită. Eu sunt acela care plătește dacă produsele nu se mai întorc. Știi unde să mă găsești!...

Vameșul se întunecă și mai rău la față, altceva se aștepta el, să scoată din portofel, dar efectul psihologic a fost important. Luă cartea de vizită și, ținând-o în mână, ridicată

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

deasupra capului, își făcu loc și părăsi vagonul murmurând ceva! Da, da, dumneavoastră o să răspundeți, părea a spune.

Ceva, ceva tot învățasem noi, la intrarea în capitalism!... Delegații aveau cărți de vizită și, iată, că o carte de vizită a învins, momentan, un vameș.

La întoarcere, același vameș, i-a pândit și a numărat de trei ori produsele, tot tânguindu-se, dacă sunt sau nu aceleași. Pachetul de cafea, totuși, l-a luat.

De la fabrică, unde, culmea ironiei și a nesimțirii, ajunsese director "domnul" Gheață, care venise la târg, cu mâinile în buzunar, doar să vada, el plus liderul de sindicat. Bine și așa, putea să nu vină nimeni!... Poate, ieșiți în lumea bună, se mai luminau și ei! Acolo, în fabrică, ideea era că târgurile sunt niște prostii!... Îl luase pe lider cu el, ca recompensă.

Mitu a venit acolo ca „domnul secretar de stat”, a luat cuvântul la „Ziua României”, privind superior la tot ce se întâmpla acolo, față de români, dar, cu un vizibil complex de inferioritate față de reprezentanții

guvernamentali ai altor țări, foste socialiste, care, se vedea clar, erau mult mai familiarizați cu mediul de acolo.

Standul românesc, realizat prin asocierea mai multor firme și institute, era destul de bine organizat, expozanții erau trecuți în catalogul târgului (asta însemna că s-au înscris în termen și au plătit la timp) și foarte important, erau prezenți în ziarul târgului pe o pagină întreagă, evident tot plătită din timp.

Impactul a fost destul de bun, mai ales că era singura prezență românească, în acea imensitate de oferte! Veneau fel de fel de cereri și pentru firme neprezente în stand! Probabil, cei care vizitau târgul încă mai credeau că românii se cunosc toți între ei! Din păcate, în acea perioadă, nici presa, care se considera foarte vioaie în țară, nu era pe fază în ceea ce privește organizarea târgurilor internaționale. La întoarcerea delegației, care a avut rezultate economice foarte bune, mare le-a fost mirarea cand au citit într-un ziar central că un redactor a fost la Hanovra și n-a găsit acolo nici un stand românesc.

Nicolae VASILE

Era foarte simplu, pentru cineva care știa mersul lucrurilor, la orice punct de informații, din orice pavilion, la apelarea unui cuvânt cheie, de exemplu „România”, obținea pe loc, gratuit, lista tuturor expozanților respectivi. Ziaristul ori s-a rătăcit prin târg ori nu era familiarizat cu tehnica de calcul!...

Reușita din Germania le-a dat curaj organizatorilor care la întoarcerea și-au propus să conceapă un târg intern destinat produselor noi care ar putea fi competitive pe piețele externe în noile condiții din țară. Competitivitatea avea deja alt sens în condițiile în care prețurile deveniseră în bună parte libere iar cursul valutar era departe de a fi previzibil.

Grupul organizatorilor de la Hanovra au propus un proiect Ministerului Cercetării, Camerei de Comerț și Industrie și ROMEXPO și mare le-a fost surpriza că s-a și aprobat. Aveau de gândit o imagine a competitivității românești pe o suprafață de 3000 metri pătrați. Nu și-au imaginat inițial cât este de greu atât de conceput cât și de realizat. A fost însă fascinant!... Au învățat de la alții, au imaginat procedure noi de propuneri, de selecție, de

prezentare, de vizitare! Se întâmpla pentru prima dată și imaginația putea lucra liber.

Petrică, designerul târgului s-a întrecut pe el în creativitate dar nu și în productivitate. Artiștii nu prea au aceasta noțiune!... Încă de la primii pași au apărut germenii poticnelii în diverse problem, reale sau imaginare! După o noapte de nesomn apăruse, în sfârșit, și propunerea de siglă! Era vorba de litera "C", de la competitivitate, foarte stilizată, decupată din simbolul creierului văzut de Leonardo da Vinci! Părea o idee foarte bună, dar nu răspundea la criteriul politic!... Ministrul nu a fost de accord, a făcut observația că litera „C” are deschiderea spre dreapta, iar guvernul lor era de stânga, ce o să zică primul ministru etc.! Ca și cum ar fi inventat ei, atunci, forma literelor!...

Nu a cedat, și, s-a propus închiderea literei „C” devenind un „O”, dar, astfel, creierul era găurit în mijloc, adică ar fi semnat un creier gol la interior, ceea ce, iar lăsa loc la interpretări. În final simbolul târgului a fost adoptat creierul așa cum l-a conceput Leonardo da Vinci, dar nu mai avea nimic comun cu ideea

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

de competitivitate, de la care se plecase. Era și liber în ceea ce privește drepturile de autor.

Târgul a fost un succes economic, dar și de imagine, cu un impact ridicat la decidenții politici din acea vreme, având o serie de rezultate inclusiv în elaborarea de acte legislative referitoare la domeniul. Era un semnal că se poate!...

Politica în capitalism

Majoritatea oamenilor politici de după 1989 au intrat în politică timorați, au activat confuz și au ieșit din aceasta bogați. Probabil, fiecare a avut, la un moment dat, o luptă internă, cu el însuși, din care a învins amanta, nevasta sau soacra. Care nu a urmat acest traseu, probabil, se află și astăzi în parlament, fie că nu deranjează pe nimeni, fie că a fost mai puțin eficient în acțiunea de îmbogățire.

Cei din executiv au parcurs acest traseu mai rapid mutându-se apoi în parlament pentru o

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

binemeritată și protejată odihnă sub umbrela imunității parlamentare.

Mai sunt și cei corecți, puțini la număr, neînțeleși de colegii lor și care, ori dispar rapid din sistem, ori sunt țapii ispășitori pentru relele celorlați.

Mitu intra în politică bine intenționat, cu putere de muncă și cu convingerea că nu va face decât bine, ceea ce consideră el că trebuie făcut, indiferent de presiunile din jurul său. Nu putea concepe compromisurile, nici pentru superiori, nici pentru colegi, nici pentru prieteni și nici măcar pentru familie!

Soției i-a fost frică să nu pună ochii pe alta, p'acolo prin minister, așa că i-a plasat, încă de la început, în „cabinetul demnitarului”, pe sora sa, care de fapt era șefa de cabinet a lui. Era mai liniștită, știind tot timpul ce face, ce se întâmplă. Avea o temere, așa în general, nu doar în ceea ce privește femeile.

Nu era genul de femeie ahtiată după îmbogățire rapidă, în comparație cu alte soții de

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

demnitari, lucru mai rar la o femeie, dar poziția de soție de ministru nu-i dispăcea deloc! Era adepta dictonului iliescian „sărac și curat”, deși nu-l agreea deloc pe Ion Iliescu ca om politic, motiv pentru care aproape în fiecare seară își tot pisălogea soțul cu sfaturi, ce să facă, ce să nu facă, ce a mai citit prin ziare.

Mitu asculta răbdător, căuta să-i dea de înțeles că ține cont de sfaturi, deși nu prea îi povestea el, prea multe, despre problemele sale de serviciu. Nici nu era nevoie, pentru că soția știa destule, de la soră sa. El era preocupat să-și construiască baza pentru o activitate solidă și de durată! Recepționa orice încercare de a fi influențat de mediul în care abia intrase, dar reușea să-și păstreze echilibrul. Nicio inițiativă, însă, venită din jur, nu întrecea în obrăznicie comportarea fostului său coleg de facultate!

Nu își imaginase, totuși, ce val de noi probleme va avea, în comparație cu vechea poziție de director. Un minister nu este o fabrică! Prea mult suport legal nu avea în atribuțiile pe care i le oferea funcția de secretar de stat. Toată lumea cerea câte ceva. Directorii

de fabrici tânjeau după fostul regim de monopol, de pe vremea când erau ale statului, importatorii doreau mereu scutiri de taxe și denigrau producătorii interni, exportatorii voiau tot timpul devalorizarea monedei, pentru a-și eficientiza exporturile, syndicatele presau să-și impună oamenii lor în funcțiile de conducere, toate cu o agresivitate greu de suportat. Fără să vrea ajunsese să nu mai suporte nici un fel de întâlniri cu colegi, foști colegi, cunoștințe mai noi sau mai vechi, pentru a nu fi pus în fața unor noi solicitări nejustificate, pe care să fie nevoit să le refuze. Luat de valuri, aproape că uitase de „poruncile lui Radu”! Ceva curios, totuși, se întâmpla! Vedeă cum în jurul său lucrurile decurgeau aproape așa cum îi ceruse insistențului său coleg, fără niciun fel de aport din partea sa. Nu a putut rezista tentației de a onora invitația la aniversarea unui institut de cercetări, cu care colaborase foarte bine când era la fabrică. Era convins că și acolo vor fi mulți dintre cei care-i vor cere fel de fel de favoruri, dar, pe de altă parte, cei din cercetare, pe care-i cunoștea bine și îi aprecia totodată, erau singurii care nu-i ceruseră nimic,

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

cu toate că domeniul cădea vertiginos și nu părea să deranjeze pe cineva.

După prezentările specifice la astfel de manifestări, în mare parte cu mare încărcătură emoțională, au mers la masă unde au putut să stea un pic de vorbă mai în liniște, într-un cerc mai restrâns.

Tirul de întrebări s-a îndreptat evident spre Mitu cu scopul, mai mult de a înțelege anumite lucruri, decât pentru a cere ceva.

-Cum vă este domnule ministru, în aerul rarefiat al puterii?...

-Păi, cum să fie!... Altfel decât mi-am imaginat. Înainte mie îmi era și frică să și intru în clădirea ministerului, iar astăzi toată lumea vine la mine în birou să mă tragă la răspundere. Multe din problemele ridicate nici nu sunt măcar de competența mea.

-Măi Mitule, nu aș vrea să te superi că-ți voi spune pe șleau câteva lucruri, dar ești singurul din zona puterii pe care-l cunosc și te-am considerat mereu ca fiind un om cu scaun la cap. Cum dracu' sunt aleși miniștri în ziua de

Nicolae VASILE

azi?... Al nostru e tare ciudat!... Dacă vrei să schimbi o vorbă cu el aștepți cu lunile, iar secretara ne tot spune mereu că nu primește pe nimeni când „este în transă”. Cică stă și se uită în tavan ore întregi!... Păi dacă are „transe” să stea dracu’ acasă, cât dorește, nu să chinuie oamenii!... Ce dracu’, sunt și eu director general la un ditamai institut de cercetări, nu sunt cerșetor! Celălalt dinainte nu avea somn și ne chema la ședințe pe la trei noaptea, de cele mai multe ori degeaba!... Ne povestea filozofia lui despre lume, bine împănată de expresii englezești, așa e moda, pe când noi nu plătiserăm salariile de trei luni!

Mitu, deși nici nu-i cunoștea pe cei incriminați, s-a simțit dator să apere cumva tabăra din care făcea parte. Poate alții îl vorbeau și pe el la fel!...

-Domnule, e foarte greu într-o poziție la acest nivel. Ziua, nu ai timp decât de acțiuni stabilite de alții mai mari, iar cele care te presează de tine le pui și tu cand poți. Cine se adaptează bine, cine nu, dispare.

Nicolae VASILE

-Dar voi nu vorbiți și voi între voi?... La prima vedere, din partea puterii, coerente par a fi doar matrapazlâcurile, lucrurile pozitive nu apar decât întâmplător.

-Hai domnule, să nu exagerăm!... Să nu vorbim la general, ca țuțele din scara blocului! Ai exemple concrete?...

-Câte vrei!... Ce logică are să cumperi fabrici de seringi cu zeci de milioane de dolari și cu tehnologie învechită, când există ofertă mai modern, bazată pe ultimele tehnologii?... Eu știam că monștri industriali s-au creat pe vremea lui Ceaușescu!... Ne-am apucat, acum, să facem alții?... Ce logică are să aprobi scutire de taxe vamale la o cabluri telefonice când tocmai s-a pus în funcțiune o linie de fabricație nouă în țară, cu tehnologie modern, care trebuie amortizată?... Ce logică are să pui condiție de eligibilitate la licitație existența catalogului color?... Te-ar bufni râsul dacă n-ar fi de plans, pentru că rămân pe drumuri niște oameni din cauza acestor tâmpenii!...

-Nici nu mă miră că pe noi ăștia din cercetare nu ne mai bagă nimeni în seamă,

Nicolae VASILE

intervene altul în discuție. Le stricăm ploile altora. Nu-ți trebuie cercetare pentru a da tunuri comerciale!... Tractoriștii lui Ceaușescu, când ajungeau miniștri, aveau bunul simț să întrebe. Spilcuiții de azi nu urmăresc decât să se căpătuiască și pentru asta nu este recomandat să știe prea mulți cum se face!...

Era clar, relativa liniște pe care Mitu o bănuia că există printre prietenii lui din cercetare era doar aparentă! Totodată, regăsea în cele spuse cu furie de interlocutorii săi multe din „învățămintele” lui Radu, care păreau că funcționează din plin pe „piața liberă” românească. Era mulțumit că nu făcuse nimic rău de când se afla în această poziție, însă își reproșa în sine să că face parte dintr-un sistem care, cu sau fără aportul său, mergea într-o direcție greșită.

Un alt participant la această întâlnire, care se dorea a fi plăcută nu plină de reproșuri, încercă să schimbe cursul discuției.

-Hai mă, să nu dramatizăm!... Astăzi este o sărbătoare pentru noi cei de aici și nu vrem să o stricăm. Doar nu-l vom face răspunzător pe

Nicolae VASILE

dânsul, unul dintre cei puținii, corecți, de toate prostiile pe care le fac toți netrebnicii scoși la suprafață de valurile revoluției. Or să plătească ei când le-o fi lumea mai dragă!...

-Ia zi Mitule, ce-ți mai face familia? Cum te împaci cu nevasta, acum când îți defilează prin față numai gagici trăsnet?... Pișicherule, nu mai este tovarășul Gogârlă să păzească onoarea familiei și societății!...

Ieșirea colegului a avut darul să-l scoată din starea anterioară. Au trecut pe bârfe ușoare și, în final, s-au distrat bine ca pe vremea când erau tineri. Mai bine rămâneau așa!...

I-a rămas, totuși, în memorie discuția. Prietenii săi din cercetare erau oameni serioși, oameni care se pricepeau să lege lucrurile între ele. Nu făceau ei prea multă gălăgie public, dar gândeau. Apăruse pe străzi lozinca „Noi muncim nu gândim” dar, totuși, oamenii cu rațiune nu puteau să nu spere că revoluția nu a însemnat doar înlocuirea de la putere a unor încuiați dogmatici cu niște profitori agresivi.

Nicolae VASILE

Și-a propus două căi de atac. Una să aibă o discuție neoficială cu primul ministru când o reuși să-l prindă mai dispus spre dialog și o a doua să-l întrebe pe profesorul străin, cel care le tot ține cursuri de management politic și de criză.

Nu dorea să facă un caz oficial din frământările sale, dar totuși vroia să înțeleagă ce se întâmplă. Poate era el depășit de evenimente! Viața, însă, își urma cursul ei, nu stătea pe loc. Constata, pe zi ce trece, că produsele românești nu mai încăpeau pe nicăieri. Fabrică după fabrică intra în faliment, deși legea falimentului, încă, nu exista. Nu putea să nu se considere părtaș la ceea ce se întâmpla, cel puțin în domeniul pe care îl coordona. Reușește, la un moment dat, să-l prindă pe primul ministru, dispus spre o discuție.

-D-le prim ministru, mă scuzați că îndrăznesc, dar în domeniul meu simt că lucrurile alunecă în sensul rău, fără ca să pot interveni într-un fel. Parcă trăiesc un coșmar! Industrie de înaltă tehnologie nu este simplu de făcut. Se bazează pe cercetare științifică și pe

Nicolae VASILE

multe colaborări internaționale. Colaborările internaționale merg doar în direcția cumpărării fabricilor și închiderea lor. În cazul fericit, când reușim câte o societate mixtă, și aceasta mută tot profitul în străinătate! Nu rămâne decât să mergem pe cercetarea proprie, dar și aceasta a ajuns într-o stare deplorabilă, în principal din motive de subfinanțare!...

Nu a putut să-și termine raționamentul că primul ministru i-o reteză brusc:

-Lasă, lasă, nu mă lua cu argumente melodramatic!... Nu le-a ajuns, ăloră cu cercetarea, cât au supt de la Coana Leana! Vor să găsească, iar, o vacă de muls?... Plecă, lăsându-l pe Mitu fără replică.

Cu profesorul străin a avut mai mult noroc. Măcar a putut să aibă o discuție lungă, cu posibilitatea de a argumenta. Au mers împreună într-o mașină, de la București la Bistrița, și au putut învăța problema pe toate părțile. În final, succes n-a prea avut, dar cel puțin și-a mai clarificat niște idei, în ceea ce privește ce așteaptă alții de la noi.

Nicolae VASILE

-D-le profesor, cum vedeți dumneavoastră finalitatea a ceea ce se întâmplă acum în România? Începu Mitu, aparent pentru a umple timpul cu ceva, la începutul unei călătorii care urma să dureze aproape o jumătate de zi. Mie îmi scapă ceva! Ceea ce producem, nu cumpără nimeni, iar ceea ce se cere, nu se produce în țară, ce gândim, nu interesează pe nimeni, cine gândește bine pleacă din țară, muncă fizică nu mai vrea nimeni să facă, câmpurile sunt în paragină, pădurile se fură!!!

-D-le ministru, care este activitatea dumneavoastră de bază, din ce domeniu proveniți?...

-Sunt inginer, specialitatea electrotehnică. Mă doare sufletul față de ce se întâmplă chiar și în domeniul meu!

-Nu de asta v-am întrebat!... Pe fiecare îl doare sufletul de domeniul lui!... Eu v-am întrebat pentru că am explicații pregătite pentru interlocutori din toate domeniile de activitate. Sunt adaptate la ceea ce știe fiecare, pentru a putea înțelege mai ușor.

Nicolae VASILE

-În domeniul dumneavoastră există o lege, se cheamă „Legea lui Ohm”, care spune că, printr-un circuit electric, curentul este direct proporțional cu tensiunea și invers proporțional cu rezistența circuitului.

Mitu îl privea nedumerit.

-Corect?... întrebă apăsător profesorul, încântat de perplexitatea lui Mitu.

-Da,... este o asemenea lege, este chiar una de bază pentru domeniu, răspunse Mitu vizibil surprins de calea de discuție deschisă de interlocutorul său, sociolog de profesie.

-Dacă considerăm, prin similitudine, curentul ca fiind circulația banilor atunci putem face câteva considerații comparative între cele două sisteme, socialismul și capitalismul, continuă profesorul.

În timpul socialismului, rezistența sistemului era foarte mică, datorită în special egalitarismului populist, iar tensiunea socială, tradusă prin posibilitatea legală de îmbogățire a unora, era de asemenea redusă datorită proprietății private reduse la o casă, o mașină

și bunurile de folosință curentă. Funcționalitatea și eficiența economică este dată de circulația banilor. În sistemul socialist, circulația banilor, aia care era, se justifica doar de rezistența mică a sistemului, pentru că nu exista o tensiune socială care să mărească viteza de circulație a banilor. Atunci, existau limitări cantitative referitoare la proprietate și consum, impuse prin lege! Omul, după ce își cumpăra o casă și o mașină autohtonă, nu mai era motivat să fie eficient, turismul extern, consumul de produse din import, erau practic interzise. Individul nu avea o motivație economică a eficienței personale ceea ce conducea, în final, la o ineficiență a sistemului, în ansamblul său.

În capitalism, atât rezistența socială a sistemului cât și tensiunea socială a acestuia cresc. Rezistența socială, lupta de clasă cum i se mai spunea pe vremuri, crește datorită diferențierilor semnificative în volumul veniturilor. Tensiunea socială, dorința dar și posibilitatea reală, legală, de îmbogățire a oamenilor a crescut, a devenit practic fără limită, datorită diversificării posibilităților de consum. Omul vrea și poate să fie bogat,

Nicolae VASILE

consumă, banii circulă unde vrea și sistemul economic devine mai eficient, însă doar pentru cine poate.

Foarte puțini oameni muncesc pentru că le place munca, dar majoritatea muncesc pentru că le plac banii! Socialismul s-a bazat pe cei puțini cărora le plăcea munca, capitalismul se bazează pe cei mulți cărora le plac banii și muncesc din greu doar pentru salarii mari.

Libertățile economice, un deziderat al integrării europene, libera circulație a oamenilor, a mărfurilor, a capitalurilor pot să-i descumpănească pe unii obișnuiți să aibă totdeauna cineva grijă de ei. Grija veche a statului pentru unii era un deranj dar pentru alții era o îndrumare, o protecție. Cei din urmă s-ar putea să nu se descurce în economia de piață, pentru că nu vor avea niciodată inițiativă.

-Bine, bine, întrebă Mitu, și când toate lucrurile rele care se întâmplă azi în România vor începe să se și îndrepte?

-Când tensiunea va crește atât de mult încât de o parte vor fi unii cu banii iar de partea

Nicolae VASILE

celaltă alții cu forța de muncă disponibilă spre vânzare. Din acest punct de vedere, deși este cinic, orice metodă care polarizează banii grăbește evoluția spre o economie de piață funcțională. Chiar și experiențele de tipul jocurilor piramidale care s-au dovedit a fi mari înșelătorii. La americani toate acestea intră sub acoperirea filozofiei „să nu întrebi pe nimeni cum a făcut primul milion de dolari”.

-Când vor fi oamenii foarte doritori să muncească cinstit și să câștige mult?

-Când nu vor mai avea alte căi de obținut bani fără muncă, adică din furturi, pe de o parte sau din vânzarea proprietăților pe care nu le pot administra eficient, pe de altă parte.

Mergeau pe șosea, pe ambele părți se întindeau culturi agricole, cât vedeai cu ochii! Profesorul tăcea. La un moment dat, i-a mai venit o idee.

-Câmpurile acestea, sunt foarte bune pentru agricultură, dar ele reprezintă o piedică în instaurarea unui capitalism eficient. Un câmp plin de produse, corelat cu un sistem polițienesc și juridic slab, reprezintă totdeauna

Nicolae VASILE

o cale ocolitoare pentru cei ce nu vor să intre într-un sistem disciplinat de producție. A lucra la patron, a respecta un program strict, a nu risipi materialele nu este ceva foarte atractiv pentru mulți români, dar și pentru cetățeni din alte țări. Nu v-ați întrebat niciodată de ce localitățile de la munte sunt mai prospere decât cele de la câmpie?...

Mitu privea pe fereastră, lega în minte poziția primului ministru și filozofia expusă de profesor, pe înțelesul lui de inginer electrotehnist. Nu reușea să mai găsească prea multe argumente pentru a continua activitatea sa la minister. Oricum guvernul nu mai avea prea mult de funcționat pentru că se apropiau alegerile!

Alegerile au venit, au trecut! Mitu, cu partidul lui cu tot, au trecut în opoziție! De două ori motiv de odihnă și relaxare, și parlamentar și în opoziție! Față de situația anterioară, era o relaxare. În parlament, erau atât de mulți, încât se întreba dacă, într-un mandat de patru ani, va reuși să-i cunoască pe

toți. Când era la școală, râdea de cei mai înapoiți la minte, care nu-și cunoșteau colegii de clasă. El, la minte, era destul de vioi, dar clasa, adică aleșii neamului, i se părea și lui, era prea mare. Nu-i plăcea genul de activitate și chiar se gândea că nu v-a reuși să se adapteze. El era om de acțiune iar activitatea de acolo, de chițibușărit fel de fel de propuneri de legi care veneau cu sutele de peste tot, îl oboseau și-l plictiseau. Cu timpul, a început să observe alte aspecte. Parlamentarii puterii luptau cu aplomb să schimbe toate legile pe care le făcuseră cei dinaintea lor. Cei ai opoziției căutau să-i împiedice dar nu prea reușeau. O altă categorie, și de la putere și din opoziție, o reprezentau cei care se ascundeau acolo. Erau acolo doar pentru ca imunitatea parlamentară să le acopere fel de fel de matrapazlâcuri făcute ca oameni de afaceri sau ca demnitari în guvernările trecute.

Vorba lui Mircea Dinescu, după ce se întorsese dintr-o vizita din India, că acolo „vacile erau atât de multe și de libere ca delicvenții în Parlamentul României”.

Nicolae VASILE

Ușor, ușor, a intrat în activitate, profitând de cunoștințele tehnice pe care le avea, făcându-se util în diferite situații create în ședințele comisiei din care făcea parte. Doar în ședințele comisiei putea spune ceva! Ședințele în plen erau pentru „primadonele politice”, unii, care, în comisie, constatai că nu știau nimic sau nici măcar nu participau, nu înțelegeau efectiv mersul lucrurilor, dar în plen era altceva, erau în fața camerelor de luat vederi, în fața ziariștilor și acolo trebuia să facă orice să iasă în evidență, chiar și cu riscul de a se face de râs. Și mulți chiar asta făceau! Pe urmă se lăudau peste tot, ce tari au fost.

Mitu și-a făcut în minte o socoteală ca în babilonia din parlament să se bazeze pe trei lucruri: pe cunoștințele sale tehnice solide, pe ceva experiență în relații internaționale și pe bunul său simț. În rest nu era genul să se bage în lucruri necunoscute. Prima lovitură de imagine în fața colegilor săi a fost când s-a discutat în comisie ordonata privind standardizarea. Era un caz curent când se discutau unele probleme ce priveau alinierea practicilor noastre la cele europene. Pe vremea socialismului, când totul era al statului, acesta

putea trăgea din orice poziție. Orice instituție de stat stabilea obligativități pe toate planurile și bietul cetățean era constrâns să le respecte indiferent că se chemau legi, decrete, hotărâri de guvern, ordine, decizii sau standarde. Standardele erau obligatorii! Puteai face pușcărie dacă nu respectai un standard.

Ordonanța Guvernului prevedea o clauză că standardele devin voluntare, ele fiind documente tehnice, în conformitate cu legislația la nivel european. Primadonele comisiei, mulți dintre ei foști miniștri, foști prefecți, foști mari sindicalişti, au făcut mare caz că eliminarea obligativității standardelor nu este posibilă, s-ar crea o mare debandadă în economie etc. La ședința comisei au invitat și reprezentanții instituțiilor care activau în domeniu, specialiști, ocazie cu care Mitu și-a putut reîntâlni cunoștințele din institutele de cercetări, făcute pe vremea când lucra în fabrică.

-Domnilor, deschise solemn ședința președintele comisiei. Avem o ordine de zi încărcată, vă rog să fiți scurți, concisi în luarea cuvântului pentru a putea intra în timpul programat. Domnilor invitați vă rog să nu

Nicolae VASILE

intervenți în discuție neîntrebați. Dumneavoastră sunteți aici doar pentru a răspunde la întrebări, nu aveți dreptul la amendamente. Nu pe voi v-a ales poporul. Brusc se aude un sunet ce seamăna cu un muget de vacă. Era unul din cele trei telefoane mobile ale președintelui!... Acesta răspunde:

-Da dragă, am înțeles. O să-l trimit pe Mircea să aducă vinul și apa minerală. Nu pot să mă lungesc, sunt în ședință. Mircea era șoferul!

După ce și-a rezolvat rapid problema casnică revine:

-Cum vă spuneam, să fim eficienți și să nu batem câmpii.

După ce a expediat rapid mai multe legi, a venit și rândul ordonanței cu standardizarea.

-Domnilor, cred că de data asta guvernul a întrecut măsura. Cum să nu fie standardele obligatorii!... Păi n-o să mai intre ștecherul în priză, n-o să mai intre trenul pe șine și noi n-o să le putem face nimic celor vinovați. Propun

ca acest articol să fie eliminat. Care e părerea reprezentantului elaboratorilor?

Reprezentantul elaboratorilor, care era de la Ministerul Cercetării:

-Domnule Președinte, domnilor deputați, domnilor invitați, ordonanța pe care o discutați este un moment important în democratizarea țării. Este vorba de separarea puterii politice de ... hai să-i spunem puterea tehnică!... Nu au ce căuta obligativități în documentele tehnice. Standardele sunt documente tehnice!

-Nu mai susțineți aceste observații, interveni un deputat. Că v-ați făcut de râs cu ordonanța, este treaba voastră, dar aici noi reprezentăm electoratul și electoratul nu trebuie indus în eroare. Noi vrem binele electoratului și standardele trebuie să rămână obligatorii pentru ca să fie ordine în societate, în economie.

-Dar domnule standardele sunt făcute de niște ingineri, de cercetători. Dacă standardele sunt obligatorii prin ele însele înseamnă că niște specialiști pot face singuri legi, interveni Mitu în discuție văzând că nu se înțelege fondul

problemei, ceea ce l-a supărat tare pe domnul președinte.

-Domnule deputat. Ce este prostia asta că fac specialiștii legi? Ei fac standarde, dar ele trebuie să fie obligatorii pentru ca să-i putem trage la răspundere pe cei ce nu le respectă. Dumneata nu mai sprijini niște idei revoluționare că revoluția s-a terminat!

Președintele asociației de standardizare a încercat să intervină în discuție, dar președintele comisiei l-a întrerupt brusc:

-Dumneata nu ai drept la amendament. Așteaptă să te întrebăm noi!...

Mitu devenise nervos!... Fondul problemei nu era înțeles de colegii săi, în frunte cu președintele comisiei. Așteptă ca acesta să răspundă la telefon, la al treilea „muget de vacă” care întrerupsese ședința, de data aceasta cu la alte sarcini venite din spre amantă, soție sau soacră. S-a concentrat să se facă cât mai înțeles urmând metoda profesorului străin, adică să reducă problema la înțelesul auditorului.

-Domnule președinte, încep eu rar și apăsător, într-o țară doar Parlamentul face legi. Dacă oricine poate emite documente obligatorii, atunci acestea au tot putere de lege și se încalcă separarea puterilor în stat. Cine îi împiedică pe acești domni, dacă standardele rămân obligatorii, să nu meargă acasă și să facă „standardul” circulației rutiere, „standardul” băncilor, „standardul” energiei etc. Adică să facă legi, dar să le boteze standarde! Ele devin obligatorii pentru că așa zicem noi! Este ca și cum i-am împuternici noi, să facă legi! Ca și cum am delega pe alții să fie un parlament paralel.

-Da domn'e!... Are dreptate, interveni indignat deputatul care tocmai susținea poziția inversă, cu câteva minute înainte, pe un ton care sugera că în sfârșit a înțeles. Dacă ei vor face standarde obligatorii, noi ce o să mai facem? concluzionează el dumirit.

Mitu, tocmai, se aștepta ca cineva să-i zică „pișicherule”! Nu s-a întâmplat, doar că a apărut, iar, pe fundalul sonor al sălii de ședințe, „mugetul de vacă”.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

În pauză, președintele comisiei îl întrebă totuși, între patru ochi, pe Mitu:

-Bine domnule și standardele din domeniile energiei nucleare și alte domenii periculoase, tot voluntare sunt?

-Toate standardele sunt voluntare prin ele însele, însă, puterea politică poate stabili prin documente politice, gen hotărâri de guvern, ordonanțe, legi, că standardele, întregi sau parțial, se aplică cu obligativitate.

-Deci, tot noi vom mai avea puterea de decizie?

-Da, domnule presedinte!... Asta încerc să vă spun, dar nu înțelegeți.

Întâmplarea a făcut să se ducă vorba în Parlament și Mitu a devenit des consultat în probleme mai greu de înțeles, mai ales cele cu un conținut tehnic deosebit, precum cele referitoare la comerțul electronic, semnătura electronică etc. Devenise un om de bază. Începuse să-i placă activitatea parlamentară și simțea că începuse să facă ceva util și apreciat. Legile cu caracter tehnic nici nu stârneau

Nicolae VASILE

atâtea presiuni politice așa că de obicei erau votate ușor în plenul camerelor! Probabil și pentru că „primadonele politice” atât cele din Senat cât și din Camera Deputaților nu le prea înțelegeau. Decât să-și strice imaginea prin întrebări aiurea mai bine le votau!

Tocmai când se așezase pe o activitate plăcută și utilă au venit iar alegerile!

De data aceasta, partidul său a câștigat! Mare veselie!... Era una din plăcerile democrației, poate cea mai mare! Probabil, doar cucerirea unei femei pe care o iubești să ofere o satisfacție mai mare decât cucerirea puterii politice. Nu întâmplător, Emil Cioran considera și politica drept unul dintre extaze, alături de muzică, poezie, iubire etc. Dar cucerirea puterii politice era o plăcere colectivă! Dacă cucerirea unei femei iubite poate eșua într-o căsnicie nefericită, cucerirea puterii politice poate eșua într-un viol în grup!... Este vorba de a viola o întregă țară.

Fiind apreciat pentru activitatea sa din ultimii patru ani, Mitu fusese nominalizat

Nicolae VASILE

ministru, în noul guvern, și se afla, împreună cu ceilalți noi miniștri, viitorii lui colegi, într-o acțiune de socializare. Nu se simțea prea bine! Avea un început de gripă, motiv pentru care nu a putut savura momentul, nici în familie, nici la serviciu. Pe unii îi cunoștea, lucraseră împreună la programul de guvernare cu care au câștigat alegerile. Pe alții, din alte domenii de activitate, nu-i cunoștea, decât din auzite, din presă. De aceea acțiunile de socializare, la început de guvernare, erau binevenite pentru a se cunoaște între ei! La un moment dat, se apropie de el noul ministru al sănătății:

-Vai domnule ministru, i se adresează acesta, nu vă distrați deloc!... Nu apreciați atmosfera prietenoasă, de apropiere față de colegii dumneavoastră? Ei vor fi, pentru un timp, evident, noua dumneavoastra familie!...

-Ba mă simt foarte bine printre colegi!... Nu prea mă simt bine cu sănătatea!... Cred că am un început de gripă.

-Oh,... nu se poate!... Cum să-și înceapă un ministru activitatea, fiind bolnav!... Vă rog să

veniți la mine să vă dau un tratament. Beton vă fac în câteva zile!...

Căută, în buzunar, o agendă și continuă:

-Mâine dimineață, la ora opt, sunt liber. Vă aștept la mine la spital. Nu mâncați dimineața pentru a face niște analize.

Noul ministru al sănătății fusese înainte director de spital și își păstra încă un birou acolo.

Mitu nu prea avea timp de pierdut! Avea o mulțime de treburi legate de noua sa funcție. Trebuia să facă organigrama ministerului și o serie de alte documente legate de începutul noului guvern.

Nu era nici genul de om care la orice strănut să dea buzna prin spitale, să-și facă toate analizele și apoi să ia fel de fel de medicamente, mai mult sau mai puțin utile.

Nu scăpă, însă, de insistențele colegului său și în final acceptă. A doua zi dimineață era invitatul noului ministru al sănătății.

Nicolae VASILE

-Mă bucur că ați venit!... Să mă fac și eu util, cu ceva, noilor mei colegi. O să vină băieții de la laborator să vă ia niște analize. Doar nu o să se deplaseze un ministru la laborator!... O cafea sau un ceai, dacă doriți, după analize.

Nu a durat mult toată procedura! Nu așa se întâmpla cu bolnavii obișnuiți care umpleau la refuz coridoarele și laboratoarele spitalului administrat până atunci de proaspătul și distinsul nou ministru.

Mitu a așteptat pentru că urma să primească pe loc rezultatele și să-i prescrie un tratament. Aparent impacientat de întârzierea rezultatelor analizelor, ministrul a ieșit să vadă ce se întâmplă. După câteva minute reveni în biroul său, unde Mitu trăgea de timp citind un ziar și cu cea mai naturală voce din lume, fără urmă de emoții, cu niște hârtii în mână spuse:

-Dragă colega, am o veste proastă!... Ești bolnav, foarte grav bolnav, dacă nu ne grăbim, se va termina rău!

-Cred că e o glumă proastă, răspunse Mitu schimbat la față. Nu am fost bolnav în viața mea, în afara câtorva răceli banale! Nu poate fi

Nicolae VASILE

adevărat!... Sigur au încurcat oamenii dumneavoastră hârtiile!... Mai verificați o dată, sigur este o greșeală!...

Ministrul plecă și după un timp se întoarce și, foarte decis, continuă:

-Nu, nu este nici o încurcătură!... Sunt analizele și rezultatele dumneavoastră!... Nu are rost să mai pierdem timp cu speranțe inutile! Singurul lucru ce-l putem face este ca foarte urgent să mergeți în SUA la tratament. Este singurul loc unde se tratează, cu șanse de reușită, această boală!

Brusc, mintea lui Mitu o luă în alte direcții. Se gândea la copii, la soție, la mama sa. Cum să-i anunțe! Pot face un șoc și să se mai întâmple alte nenorociri!... În acest timp, colegul său de la sănătate tot vorbea:

-Nu, nu trebuie întârziat! Guvernul va lua toate măsurile să plecați cât mai repede. E voba de un membru al Guvernului. Trebuie făcut orice ca să fiți salvat!

Cu mintea tulburată și lacrimi în ochi, Mitu părăsi spitalul. A mers acasă de unde a sunat-o

Nicolae VASILE

pe soția sa, care a venit imediat acasă. Nu-i venea să creadă că este adevărat!... Ea spera să fie o încurcătură birocratică a hârtiilor, să se fi încurcat eprubetele. Nu a vrut însă să-l deprime și mai mult pe Mitu adăugând și tânguierile sale.

Au stabilit împreună să nu mai spună și la alții până nu merge în SUA și vor avea o confirmare a diagnosticului. Nu avea rost să provoace atâta suferință. Poate se va rezolva cu bine. După câteva zile a plecat!

Chiar în ziua plecării, problema a apărut în presă de unde a aflat mama sa care a făcut un șoc și, în final, a murit. De data aceasta, soția sa avea altă grijă, să nu afle Mitu de această nouă nenorocire. Însă totuși nu putea să nu-i spună.

În SUA a fost rapid internat, i s-au făcut o serie de analize și în câteva zile l-au anunțat că nu are absolut nimic.

S-a întors imediat în țară. La întoarcere, nimeni nu a mai comentat nimic.

Nicolae VASILE

Între timp fusese numit alt ministru în locul său, Mitu urmând să rămână în continuare deputat, conform rezultatelor alegerilor.

Nu mai era un om întreg!... Deja, în mintea sa au început să se lege lucrurile și să bănuie că totul a fost aranjat pentru a-l schimba. Cumulat și cu moartea mamei sale a făcut o gravă depresie. Nu mai voia nimic de la viață, doar liniște pentru el și familie! Nu-l mai interesa nimic de politică, de guvern, de parlament, de partid, de colegi! Nu putea să conceapă că cineva este în stare de așa ceva. Vedea în oricine un posibil dușman implicat în acest scenariu.

După câteva săptămâni de la reluarea activității s-a întâlnit întâmplător pe culoarele parlamentului cu Radu. Nu-l mai văzuse de mult timp și chiar se mira că n-a mai încercat să se bage în viața sa.

-Măi Mitule, ce mă bucur că te întâlnesc!... Mai ales, mă bucur că ești bine, sănătos! Până la urmă, asta este cel mai important!. Îmi pare rău pentru mama ta. Condolențe sincere!...

Nicolae VASILE

Mitu nu era, încă, în stare de concentrare deplină. Privea prin interlocutorul său și-i răspundea mai mult din politețe!

Deodată, ceva i-a fulgerat creierul!... De unde știa Radu că este sănătos?... De unde știa de mama sa?... Nu avusese nici o discuție cu el de mult, iar presa nu mai publicase nimic, de la plecarea sa în SUA, despre el sau mama sa.

Toată energia din lume parcă s-a adunat în el, brusc a devenit amenințător, l-a privit direct în ochi pe Radu:

-Criminalule!... Mi-ai omorât mama, iar pe mine m-ai făcut neom!... Ai fost implicat în toată această mârșăvie!? Trebuia să-mi închipui că nu poți fi străin!... De unde ai știut toate astea?...

Radu, luat prin surprindere la început, și-a revenit repede și a contraatacat:

-Dar ce voiai mă, să te felicit?... Nimic nu ai făcut, din ce am vorbit când te-am făcut secretar de stat. Mă mir că s-au găsit unii care voiau să mai te și avanseze!

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Stai și odihnește-te aici în parlament că de executiv nu ești bun, au fost ultimele cuvinte pe care le-a spus Radu, din mers, pentru că deja Mitu urma să-l lovească cu geanta în cap! Nu putea concepe că până aici pot împinge interesele niște oameni!

După aceea potopul!... Unii au luat pădurile, alții fabricile și le-au vândut ca fier vechi, alții au terminat spitalele și școlile, alții au terminat institutele de cercetări, în baza principiului că în România nimic nu este bun de păstrat ci doar de consumat, de noi sau de alții. Fosta fabrică a lui Mitu a dat faliment, institutul lui Alexandru se lupta mai mult cu acționarul majoritar, statul, decât cu piața liberă.

Statul, prin reprezentanții săi, trăgea mai mult spre valorificarea dirijată pe piața imobiliară a unităților de cercetare decât să se sprijine pe ele în croirea unui viitor mai bun, economia bazată pe cunoaștere. Costin a murit! Institutul lui s-a privatizat și se târăște.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Prin ministere, salariații răspundeau la banala întrebare „ce mai faci?” cu „apărăm, cu greu, economia națională de conducătorii săi”!

Ce țară frumoasă! Păcat că este locuită, zic unii care nu ne vor neapărat binele!

Cine ar trebui să vegheze, în ultimă instanță, la echilibrul țării?... Președintele!...

Ce au făcut președinții de până acum?...

Primul a știut, a putut, dar nu a vrut, al doilea a știut, a vrut, dar n-a putut, al treilea a putut, a vrut, a știut, dar doar pentru el, iar patrulea pare a nu fi pe același vapor cu poporul român!... Ajută-ne, Doamne, să nu se scufunde vaporul!...

În loc de Epilog:

Iarna pe uliță, news

Iarna pe uliță,
news,
ulița e, zăpada e,
copiii nu-s,
satul,
doar din bătrâni,
azi, doarme dus,
veselia de altădată,
a apus.
A-nceput
demult să cadă
câte-un sat,
și tot n-a stat,
norii negri
vin grămadă peste stat,
aleșii noștri stau la sfat,
dar, pare că degeaba,
deocamdat'!...

(Nicolae VASILE, Taxa lui Caron)

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Nicolae VASILE : CV Literar

Data și locul nașterii: 16 Iunie 1954, Ludești, Dâmbovița

Părinți: Gheorghița și Ștefan

Ocupație: Profesor universitar.

Studii liceale la Găești și Mangalia, studii universitare și doctorat în științe tehnice la București.

Asociații profesionale:

Membru al Academiei de Științe Tehnice, din 1998;

Membru al Societății Scriitorilor Târgovișteni, din 2011;

Membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști, din 2015.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Debut publicistic în reviste:

Despre cercetare, editorial-eseu, Revista Lucrările ICPE, Nr. 1-2, București, 1996.

Debut literar în volum:

Punctul de sprijin, Editura Mediamira din Cluj-Napoca, anul 2000.

Publicații tipărite:

Cărți:

Punctul de sprijin, Roman, Ediția 1, Editura Mediamira, Cluj-Napoca, 2000;

Punctul de sprijin, Roman, Ediția 2, Editura AGIR, București, 2007;

Echilibrul Marinarului, Roman, Editura AGIR, București, 2006;

Știință și prejudecăți, Eseu, Ediția 1, Editura Electra, București, 2010;

Reinventarea omului, Eseu, Ediția 1, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2011;

Reinventarea omului, Eseu, Ediția 2, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2012;

Omul ciclic, Poezie, Editura AGIR, București, 2013;

Taxa lui Caron, Poezie, Editura Editgraph, Buzău, 2014;

Știință și prejudecăți, Eseu, Ediția 2, Editura Electra, București, 2014;

Nicolae VASILE

- Universul ciclic**, Poezie, Editura LAURENT, București, 2015;
- Românul ciclic**, Proză scurtă, Editura AREFEANA, București, 2015;
- Dominoul iubirii**, Roman, Editura INSPIRESCU, Satu Mare, 2015;
- Dominoul iubirii. Raiul**, Roman, Editura AREFEANA, București, 2016.
- Sistemismul**, Filozofie, Editura FAVORIT, București, 2017;
- Grădina Domnului**, Poezie, Editura AMANDA Edit, București, 2017;
- Poeziile copilăriei**, Poezie, Editura AMANDA Edit, București, 2017, în colaborare cu: Corneliu Cristescu, Doina Bârcă, Viorel Martin, Rodica Vățaman Subțirelu;
- Ioșca, Sică și Mitică**, Editura BIBLIOTHECA, Târgoviște, 2017;
- Zâna și Viața**, Roman, Editura AREFEANA, București, 2017;
- Ingineri, Scriitori și publicisti**, Istorie literară, Editura AGIR, București, 2017, în colaborare cu Ioan Ganea-Christu;
- Clubul**, Roman, Editura AREFEANA, București, 2018;
- Sistemismul. Bazele științifice**, Filozofie, Editura BOGDANIA, Focșani, 2018;
- The Systemism**, Filozofie, Editura FAVORIT, București, 2018;
- Citadela Perpetuă**, Filozofie, Editura NEVERLAND, București, 2018;
- Începutul cercului**, Poezie, Editura AREFEANA, București, 2019.

Nicolae VASILE

Antologii:

Cuvinte sculptate, Antologie de poezie, Lenuş Lungu, Cafeneaua literară, 2014;

Limba noastră cea română, Antologie de poezie, Ligya Diaconescu, STAR PRESS, Editura Olimpias, Galaţi, 2014.

Priveşte visând, iubito..., Antologie de poezie şi proză, Trandafir Sâmpetru, Colecţia Grai Românesc, Editura Editgraf, Buzău, 2014.

Din livada înflorită a iubirii, Antologie de poezie contemporană, Ionel MARIN, Editura EMMA, 2014.

Scrieri pentru istoria literaturii române, Antologie de poezie, Trandafir Sâmpetru, Editura Editgraph, 2015;

Scriitori români uniţi în cuget şi simţiri, Antologie literară, Eugenia Enescu-Gavrilescu, Editura Editgraph, Buzău, 2018;

Noi am sărbătorit Centenarul Unirii 2018, Antologie, Antoaneta Rădoi, Editura Amanda Edit, Bucureşti, 2018.

Publicaţii on-line:

Cărţi on-line:

Taxa lui Caron, volum de poezie:

<http://en.calameo.com/read/00013741739d74392c11b>

Punctul de sprijin, roman:

<http://lenusa.ning.com/group/bibliotecacronopedia/f>

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

[orum/topics/nicolae-vasile-punctul-de-sprijin?xg_source=activity](#)

Reviste și poezie on-line:

http://www.poezie.ro/index.php/author/0039629/Nicolae_VASILE

http://english.agonia.net/index.php/author/0039629/Nicolae_VASILE

<http://espanol.agonia.net/index.php/author/0039629/index.html>

<http://clubulcafeneaualiterar.ning.com/members/NicolaeVASILE>

<http://www.agir.ro/literar-ing/>

<http://clubulcafeneaualiterar.ning.com/grupuri/revista-chronos-penita-de-aur>

<http://revistabogdania.ro/arhiva-revista-bogdania>

Poezie recitată on-line:

The cyclical Universe, traducere în limba engleză și recitare Andrei Armeanu

The cyclical Universe, Genesis:

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

https://www.youtube.com/watch?v=7v329Q_-BAA&index=1&list=PLb5mg_laAtuQQYsf7k1n_Z81s04v3RICg

The cyclical Universe, Apotheosis:

https://www.youtube.com/watch?v=HBtmf_GDj-w&list=PLb5mg_laAtuQQYsf7k1n_Z81s04v3RICg&index=2

The cyclical Universe, Apocalypse:

https://www.youtube.com/watch?v=Vu8NrXmNA0s&list=PLb5mg_laAtuQQYsf7k1n_Z81s04v3RICg&index=3

Texte muzicale:

Lieduri:

Lumina de Paște:

<https://www.youtube.com/watch?v=G-jysqVAmF8>

Dor:

<https://www.youtube.com/watch?v=7IMR4-eLBTU>

Aproape departe:

<https://www.youtube.com/watch?v=TyqbT4wXEhQ>

Compozitor și pian: Daniele Stoicescu;

Voce: soprana Adina Ciocoveanu.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Muzică ușoară:

Adresa Cheia cerului, pe Youtube:

Compozitor și interpret: Gregorio de Romania ;

<https://www.youtube.com/watch?v=zw5E94jRv8o>

Publicații în reviste:

Literar ing, Gândul Anonimului, Chronos, Bogdania, Apollon, Independența română, Ampretele sufletului, Cronica Timpului.

Referințe critice :

Aurelian Ionuț: Revista **Cristalul**, Nr. 8, 2001, p.6.

Emil Vasilescu: Revista **Biblioteca**, Nr.8, 2002, p.247-248.

Cristi Groza: Revista **Apollon**, Nr. 20, 2011.

Constantin P. Popescu: Blog **Semn de carte**, 5 decembrie 2012.

Michaela Al. Orescu: Revista **Apollon**, Nr. 3(46), Martie 2014, Revista **Bogdania**, Nr. 4, Martie 2014, Nr.8, Februarie 2015.

Vintilă Anastasescu: Revista **CHRONOS- Penița de aur**, nr. 19-20-21, 2014, Revista **Ampretele sufletului**, Nr. 2, Aprilie 2015, Nr. 4, Iunie 2015, Revista **Bogdania**, Nr. 11-12, Iunie 2015.

Maria Niculescu: Revista **Bogdania**, Nr. 11-12, Iunie, 2015.

Nicolae VASILE

I. C. Ștefan, Revista **LITERE**, Nr. 9(186),
Septembrie 2015.

Independența Română (Românul ciclic), Martie,
2016, **Reflector argeșean (Universul ciclic)**, 13-
26 octombrie 2015;

Mihaela-Mariana Cazimirovici, Revista
Amprentele sufletului (Grădina Domnului),
Anul 3, Nr. 1, Iulie, 2017, Revista **BOGDANIA**
(Grădina Domnului), Nr. 37-38, 2017;

Victor Atanasiu, Revista **Arena Literară**
(Românul ciclic), Anul II, Nr. 5, mai-iunie 2017,
Reflector argeșean (Dominoul iubirii. Raiul),
17-31 August, 2016

Dan Gîju, Revista **Pro ARME (Sistemismul)**, Nr.
27-28, Ianuarie-Mai, 2017;

Corneliu Cristescu, Revista **BOGDANIA**
(Românul ciclic), Nr. 19-20, 2016;

Geo Călugăru, Revista **BOGDANIA (Românul**
ciclic), Nr. 21-22, 2016;

Victor Vernescu, Revista **Mesagerul Energetic**
(Citadela Perpetuă), nr. 200/2019.

Premii literare :

Reinventarea omului, Premiul "Costache
Olăreanu" al Societății Scriitorilor Târgovișteni,
pentru eseu, pe anul 2012.

Taxa lui Caron, Premiul pentru poezie al Revistei
BOGDANIA, pe anul 2014.

Dominoul iubirii, Premiul pentru roman al Revistei
BOGDANIA pe anul 2015.

Nicolae VASILE

Activități literare :

Redactor șef la Revista **"Lucrările ICPE"**, 1993-2005;

Coordonator al Cenaclului literar **"Literar ing"** al AGIR, din anul 2013;

Redactor șef la Suplimentul literar **"Literar ing"** al Revistei **Univers Ingineresc**, din anul 2013;

Director la Revista **Cronos-Penița de aur**, din anul 2013;

Senior editor la Revista **Bogdania**, din anul 2013;

Senior editor la Revista **Amprentele sufletului**, din anul 2015;

Senior editor la Revista **Cronica Timpului**, din anul 2015.

Referințe:

Wikipedia: Poeți români contemporani;

Florica Andreescu: Monografia Comunei Ludești, județul Dâmbovița, Editura Transversal, Târgoviște, 2009;

Mihai Stan: Societatea Scriitorilor Târgovișteni. Din istoria unei grupări literare, Editura Bibliotheca, Târgoviște, edițiile 2013, 2015;

George Toma Veseliu: Istoria literaturii târgoviștene contemporane. Școala artistică și literară de la Târgoviște azi, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2015;

Em. V. Dumitrescu, Gh. Stroie, Titus Ancuța, M.

Curculescu: Găești 517-Pagini monografice, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2015;

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Ore astrale ale cetății (Analecte): Victor Petrescu, Mihai Stan, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2017;

Medalioane Critice, Volumul III: Florin Grigoriu, Editura Amanda Edit, București, 2018.

Echilibrul Marinarului

Nicolae VASILE

Prof. dr. ing. **Nicolae VASILE** s-a născut la 16.06.1954 în localitatea Ludești, jud. Dâmbovița. A absolvit Universitatea "Politehnica" și a lucrat peste 30 de ani în domeniul cercetării. În perioada 1992-2005 a fost director general al Institutului de Cercetări și Proiectări pentru Electrotehnică. Este profesor universitar și membru titular al

Academiei de Științe Tehnice din România. A fost președinte fondator al Organismului Național de Standardizare – ASRO (1998-2000), vicepreședinte al RENAR (1998-2006), prim-vicepreședinte al Camerei de Comerț și Industrie a României. Din 2005 este vicepreședinte al Camerei de Comerț și Industrie București.

În afară de publicațiile științifice, de cele 17 cărți de specialitate al căror autor sau coautor este și de numeroasele articole apărute în reviste de prestigiu, scrie și lucrări în domeniul literaturii beletristice. Este autorul romanului *Punctul de sprijin*, apărut în anul 2000.

